

e-korepetycje.net

Sytuacja w edukacji

w czasie pandemii

Spis treści:

ROZDZIAŁ	OPIS	NR STR.
01.	Wstęp	03
02.	Sytuacja w edukacji z perspektywy korepetytora	04
03.	Sytuacja w edukacji z perspektywy nauczyciela	17
04.	Sytuacja w edukacji z perspektywy rodzica	28
05.	Sytuacja w edukacji z perspektywy ucznia	40

WSTĘP

W związku z wybuchem pandemii koronawirusa, cały świat stanął w obliczu wyzwania. Sytuacja dotknęła również Polskę, polską gospodarkę oraz sferę edukacji. Szkoły i uczelnie wyższe, w celu zapewnienia bezpieczeństwa i zahamowania rozprzestrzeniania się wirusa, zostały zamknięte. W bardzo krótkim czasie nauczyciele, uczniowie i korepetytorzy, musieli przestawić się na tryb edukacji zdalnej.

W polskiej edukacji nadal w bardzo niewielkim stopniu wykorzystuje się nowe technologie, czy wsparcie zdalne w procesie nauczania. Dlatego każda z tych grup stanęła przed ogromnym wyzwaniem. Do wymienionych powyżej trzech grup społecznych należy również doliczyć rodziców, którzy poza zmianami w pracy zawodowej, nagle musieli przejąć również całodniową opiekę nad dziećmi oraz wesprzeć je w szkolnych obowiązkach w sposób większy niż przy normalnym trybie pracy szkół.

Jak obecna sytuacja wpłynęła na szkoły, nauczycieli, uczniów, korepetytorów i rodziców? Czy udało się z sukcesem zakończyć rok szkolny? Czy korepetytorzy przetrwali niejednokrotnie tracąc jedyne źródło utrzymania, jakim jest udzielanie korepetycji?

W raporcie przedstawione zostały wyniki badań ankietowych skierowanych do 4 grup społecznych: **korepetytorów, nauczycieli, uczniów i rodziców**. Badanie zostało przeprowadzone w dniach 02-21.06.2020 roku. **Organizatorem badania jest największy serwis z ogłoszeniami korepetytorów E-korepetycje.net.**

Sytuacja w edukacji

Na podstawie ankiety
z 2020 roku dla korepetytorów

Sytuacja w edukacji z perspektywy **korepetytora**

W badaniu udział wzięło 1915 respondentów. Ankieta została skierowana do grupy osób powyżej 18 roku życia, które zajmują się udzielaniem korepetycji.

Badanie zostało przeprowadzone w dniach **02-21.06.2020 roku**.

Badanie składało się z 21 pytań dotyczących danych demograficznych, rodzaju prowadzonych zajęć, grupy docelowej, a także podjętych działań promocyjnych.

Wypełnionych
1915 ankiet

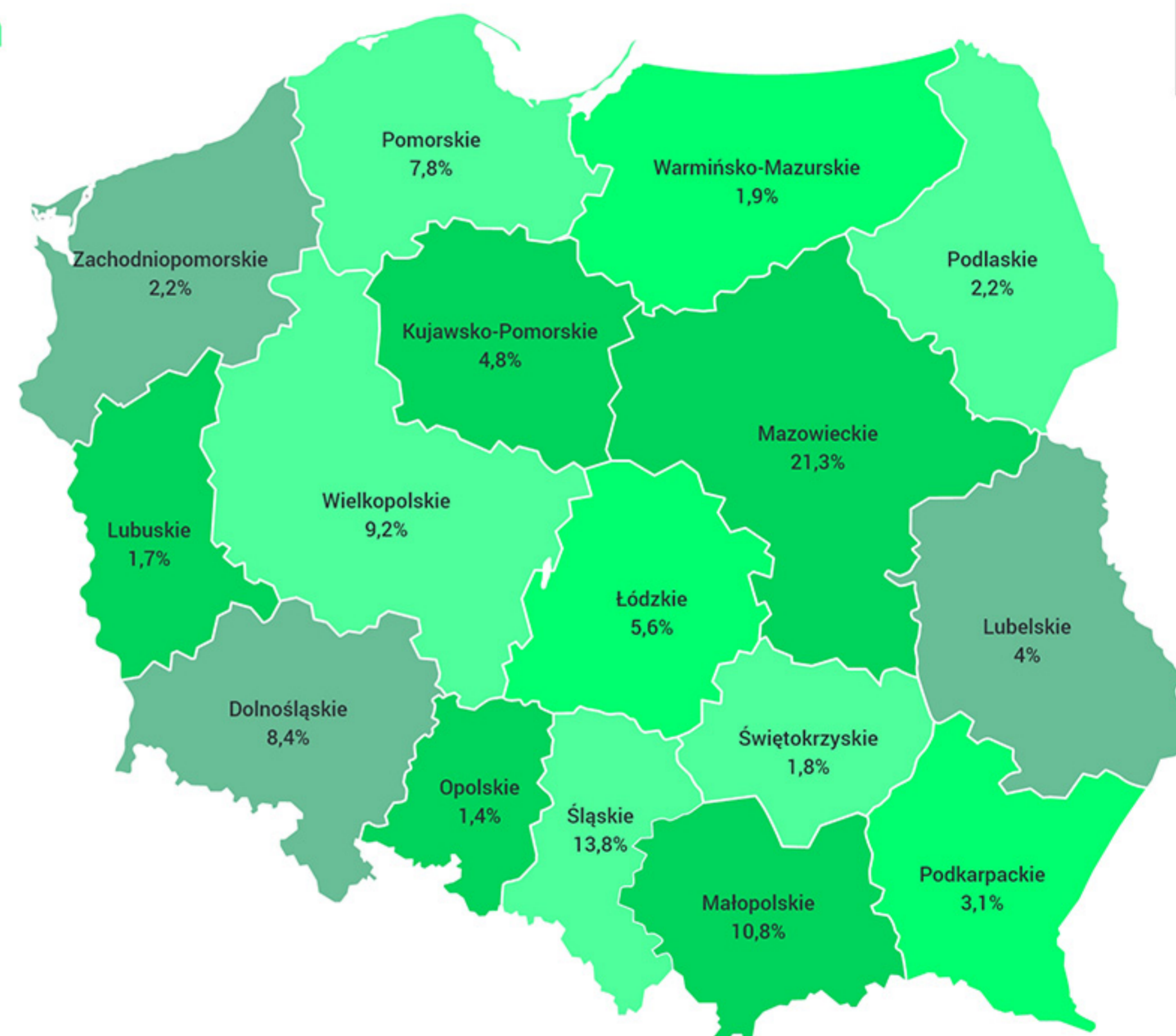
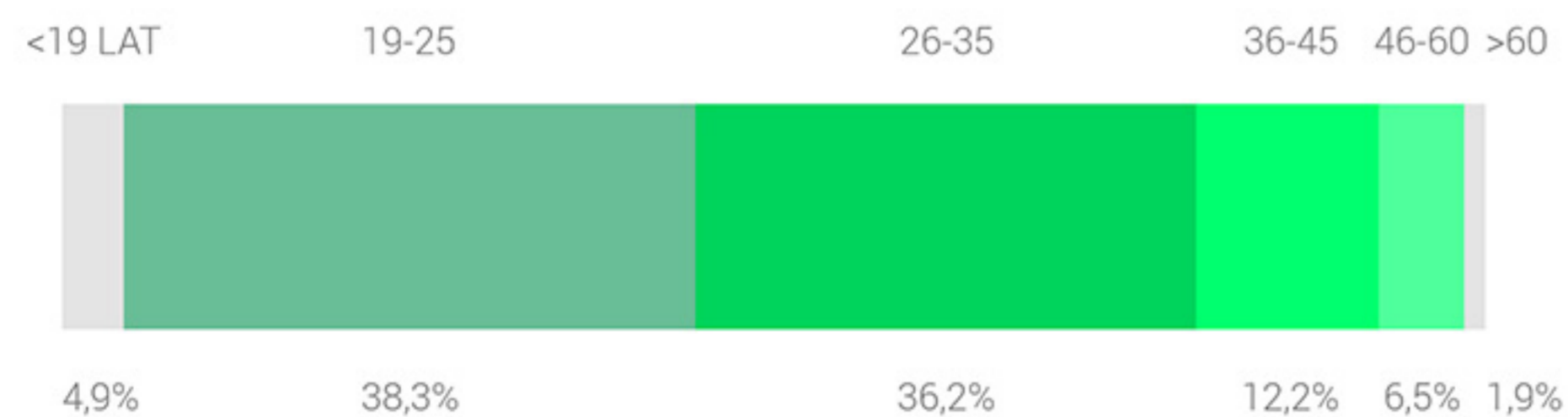
Sytuacja w edukacji z perspektywy korepetytora

Wśród badanych na pytania odpowiedziało 70,9% kobiet oraz 29,1% mężczyzn. Z otrzymanych ankiet wynika, że wśród tej grupy zawodowej przeważają osoby młode. 38,3% osób zaznaczyło przedział wiekowy 19-25 lat, a niewiele mniej, bo 36,2% znalazło się w grupie wiekowej 26-35 lat. Jedynie 235 osoby odpowiadające w badaniu określiły swój wiek pomiędzy 36 a 45 rokiem życia. Bardzo niewiele osób powyżej 60 roku życia decyduje się na dodatkowe zajęcia, jakim jest prowadzenie korepetycji.

PŁEĆ ANKIETOWANYCH KOREPETYTORÓW

WIEK ANKIETOWANYCH KOREPETYTORÓW

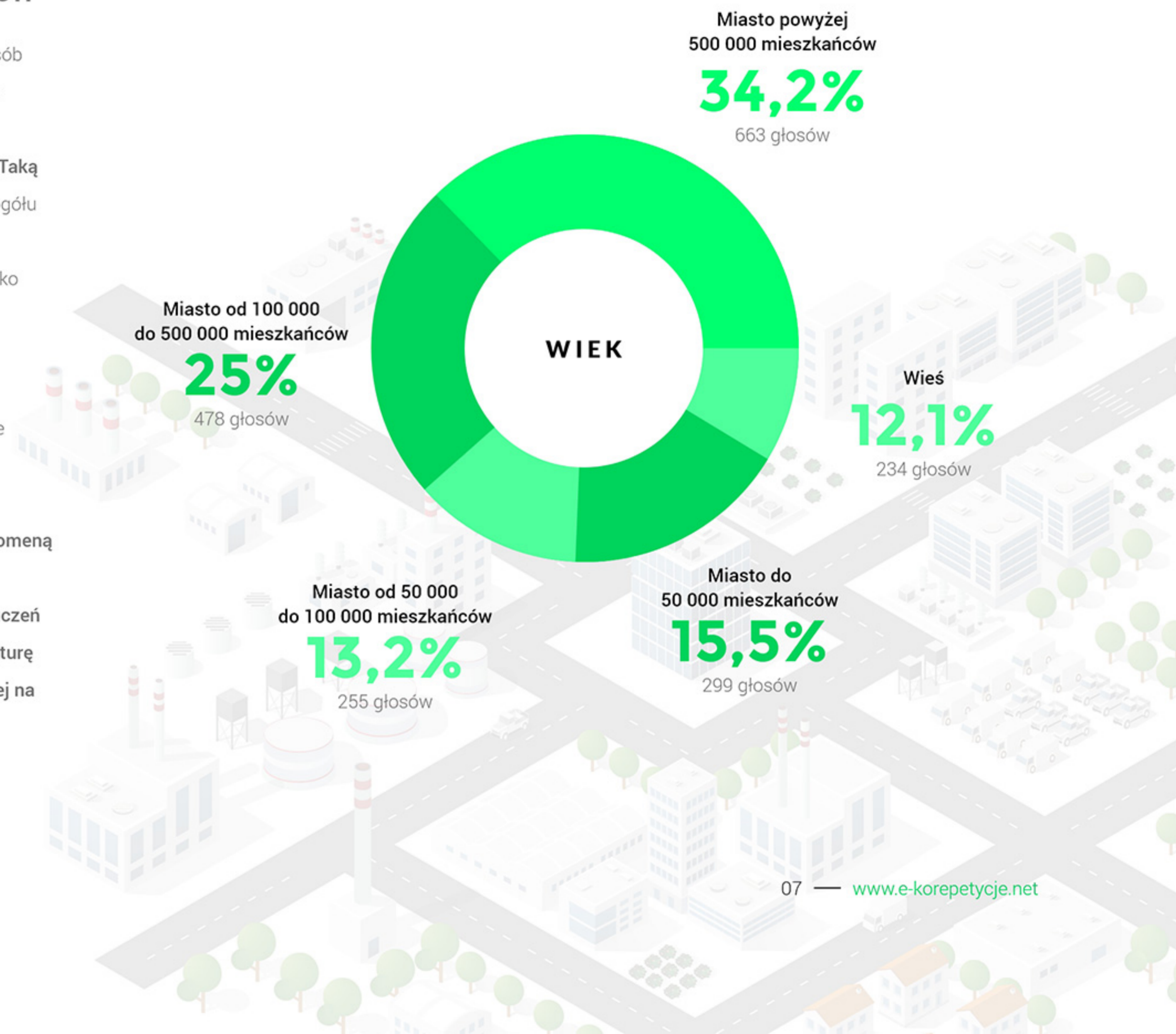
W dalszej części ankiety badany został poproszony o wskazanie województwa, z którego pochodzi, oraz określenie wielkości miasta. Wśród ankietowanych znaleźli się przedstawiciele wszystkich województw w Polsce, przy czym największa liczba osób pochodziła z województw: **mazowieckiego (21,3%), śląskiego (13,8%), małopolskiego (10,8%), wielkopolskiego (9,2%) oraz dolnośląskiego (8,4%).**

STRUKTURA ZALUDNIENIA ANKIETOWANYCH

Jeżeli chodzi o strukturę zaludnienia i wielkość miejscowości, to jedynie 231 osób wskazało, jako swoje miejsce zamieszkania, obszary wiejskie. Pozostała część badanych zamieszkuje większe i mniejsze miasta. **Przy czym w zdecydowanej większości są to duże aglomeracje miejskie powyżej 500 000 mieszkańców. Taką odpowiedź zaznaczyło 34,2% badanych.** 478 respondentów, co stanowi 25% ogółu badanych, zamieszkuje w mieście o szacowanej liczbie ludności od 100 000 do 500 000 mieszkańców. Warto jednak zwrócić uwagę, że 15,5% badanych, jako miejsce zamieszkania, wskazało miasta do 50 000 mieszkańców.

Jeżeli zatem skonsolidować tę wielkość z ilością osób wskazujących obszary wiejskie, otrzymujemy, że korepetytorzy, którzy zamieszkują małe i bardzo małe miejscowości oraz wsie, stanowią aż 27,6% badanych.

Można zatem przypuszczać, że oferta korepetycji i jej intensywność nie są domeną jedynie wielkich miast, gdzie znajduje się znaczne zagęszczenie placówek edukacyjnych, a co za tym idzie uczniów. Gdzie tempo życia jest większe, a uczniów częściej może potrzebować dodatkowego wsparcia. Czy wpływ na taką strukturę może mieć możliwość prowadzenia zajęć online i dostęp do sieci internetowej na coraz to większych obszarach Polski? Na to pytanie postaramy się udzielić odpowiedzi w dalszej części raportu.

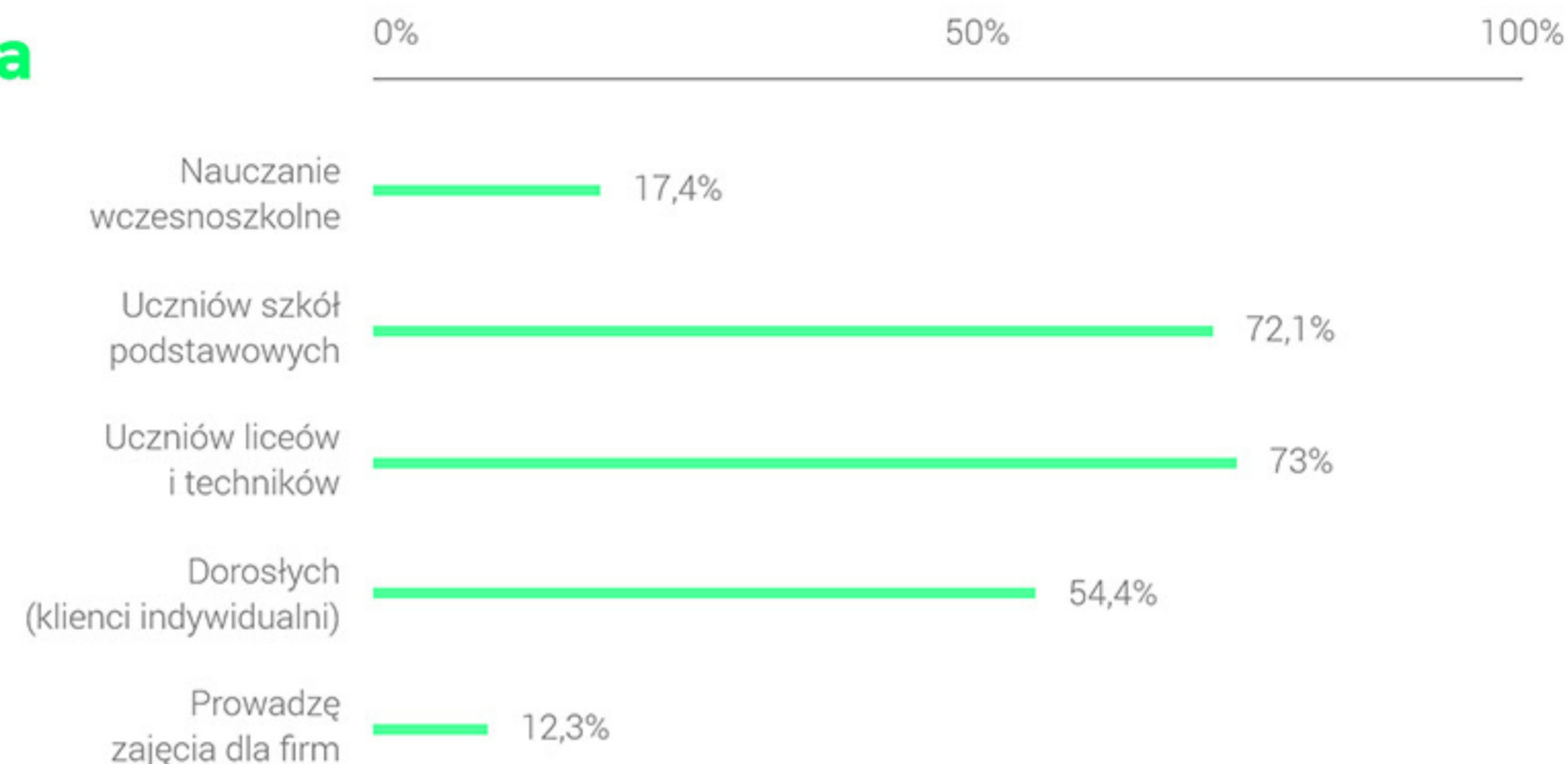
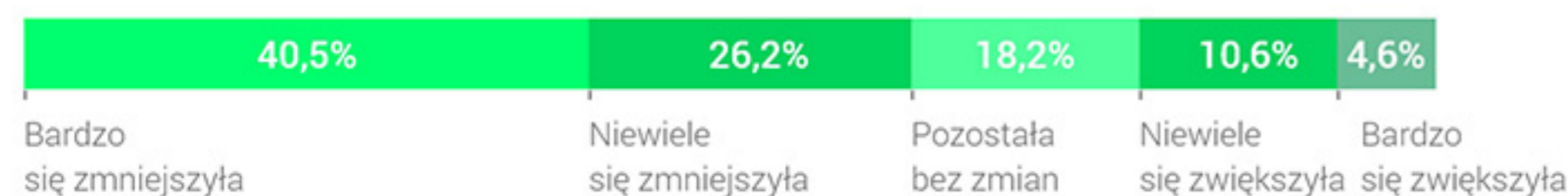
Sytuacja w edukacji z perspektywy korepetytora

ŹRÓDŁA DOCHODU KOREPETYTORÓW

Udzielanie korepetycji, jak potwierdziły nasze wcześniejsze już badania dotyczące tej grupy zawodowej, nie zawsze stanowi jedyne źródło dochodu korepetytora. Często jest to zajęcie dodatkowe, które pomaga podreperować budżet domowy lub wynika z pasji do uczenia innych.

Aż 60% badanych zadeklarowało, że dochody z prowadzenia korepetycji nie stanowią ich jedyne źródła utrzymania. Czy w takim razie pandemia nie dotknęła tego sektora gospodarki? Dotknęła i to bardzo. **Po pierwsze 40% badanych wskazało, że działalność związana z korepetycjami stanowiła ich jedyne źródło dochodu.** Dodatkowo podobna liczba osób poinformowała nas, że z powodu obecnej sytuacji epidemiologicznej, liczba uczniów bardzo uległa zmniejszeniu. Co w przypadku niektórych osób doprowadziło do całkowitej utraty źródła utrzymania. Nieco ponad ¼ korepetytorów wskazuje, że ich liczba klientów również niewiele się zmniejszyła. Należy jednak pamiętać, że w przypadku prowadzenia działalności gospodarczej pewne koszty są stałe i nie ulegają zmniejszeniu wraz ze spadkiem przychodów. Co za tym idzie, nawet niewielki spadek dochodu może spowodować, że koszty przeważą zyski.

JAK ZMIENIŁA SIĘ LICZBA UCZNIÓW W ZWIĄZKU Z PANDEMIA:

Co jednak zaskakujące, ale również bardzo pozytywne, 4,6% badanych zaznaczyło, że w omawianym czasie, liczba ich uczniów znacznie się zwiększyła.

W omawianym badaniu dotyczącym zmian na rynku korepetycji w trakcie trwania pandemii pytaliśmy również korepetytorów o grupy, dla jakich prowadzone są zajęcia. W zdecydowanej większości odbiorcami usług są uczniowie szkół podstawowych i średnich. Te grupy wskazywało odpowiednio wskazywało 72,1% oraz 73% badanych. Nieco ponad połowa badanych zajmuje się również nauczaniem osób dorosłych. Co interesujące, osoby poszukujące pomocy w nauczaniu wczesnoszkolnym stanowią aż 17,4% ogółu osób uczonych. Czy można zatem przypuszczać, że już od najmłodszych lat potrzebne jest dodatkowe wsparcie edukacyjne? Możliwe, że w grupie tej znajdują się zarówno zajęcia dodatkowe typowo hobbystyczne jak np. nauka gry na instrumentach, ale także oferty skierowane do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, dla których systemowy program szkolny jest niewystarczający.

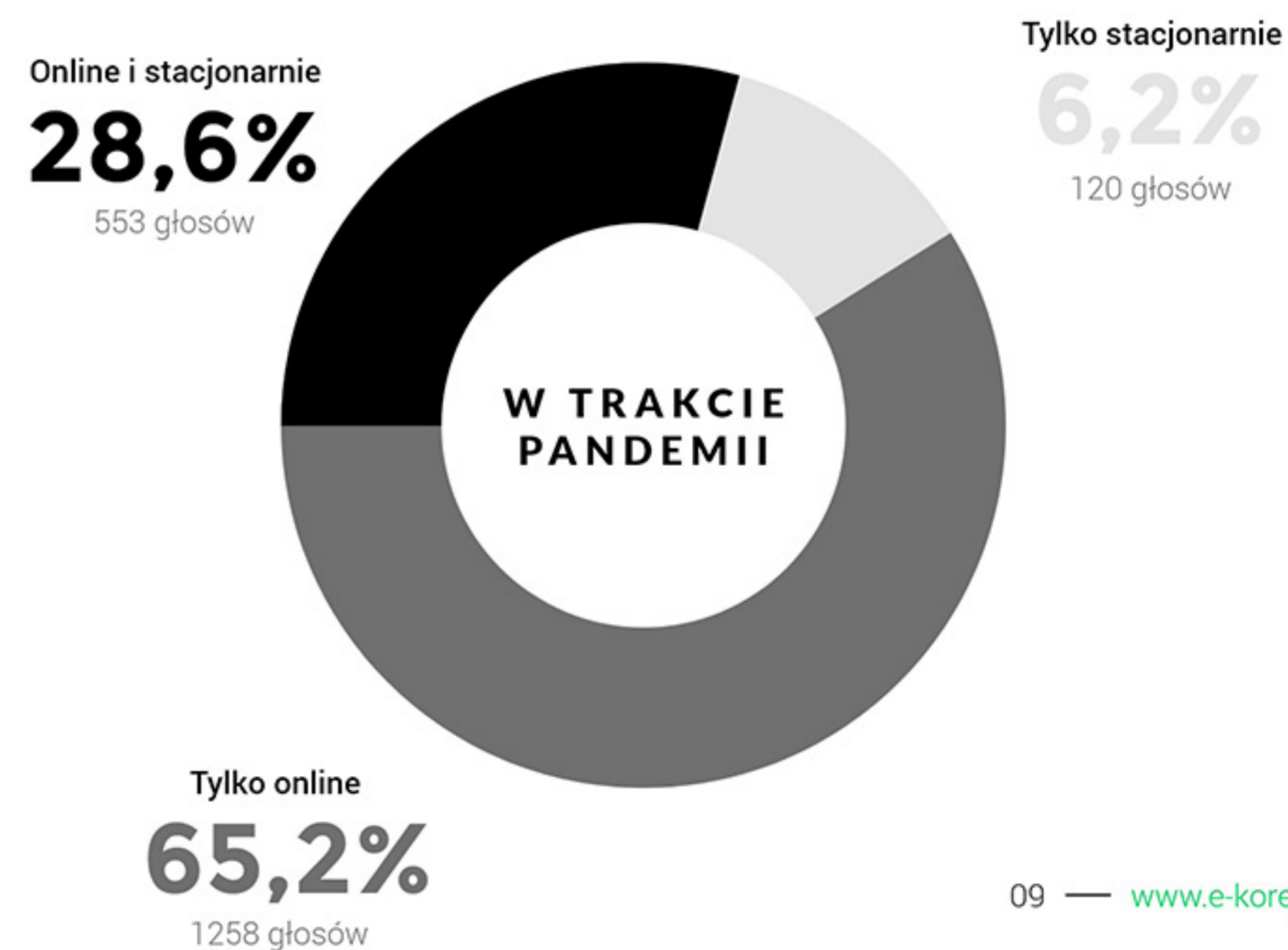
Sytuacja w edukacji z perspektywy korepetytora

FORMA PROWADZONYCH ZAJĘĆ

Od kilku lat obserwujemy tendencję wzrostową na rynku lekcji online. Prowadzenie zajęć w sieci staje się coraz popularniejsze, szczególnie ze względu na komfort braku dojazdów pomiędzy korepetytorami a uczniami, jak również na ułatwiony dostęp do Internetu i aplikacji. Mimo to, przed wybuchem pandemii i wprowadzeniem ograniczeń związanych z poruszaniem się czy spotykaniem się, aż 61% ankietowanych wskazało, że prowadziło zajęcia jedynie w formie stacjonarnej. Dane te potwierdzają, że nadal uczniowie i edukatorzy preferują spotkania twarzą w twarz i oceniają je jako bardziej efektywne. Przewidywalnie związane jest to z przyzwyczajeniem do szkolnej struktury i formy nauczania, gdzie zajęcia w szkołach prowadzone są tylko i wyłącznie w takiej formie.

Z formy mieszanej zajęć, czyli połączenia prowadzenia zajęć stacjonarnych z ofertą zajęć online, korzystało do tej pory 28,5% korepetytorów. Jedynie 10,5% oferowało swoje usługi jedynie w formie zajęć na odległość.

W momencie wybuchu pandemii, w trosce o bezpieczeństwo własne i innych, struktura nauczania uległa całkowitej zmianie. Ponad 65% badanych przeniósł swoje usługi do sieci i oferuje jedynie nauczanie w trybie zdalnym. Jedynie 6,2% osób zdecydowało się na dalsze prowadzenie zajęć w formie lekcji stacjonarnych, spotykając się bezpośrednio z uczniem na lekcjach.

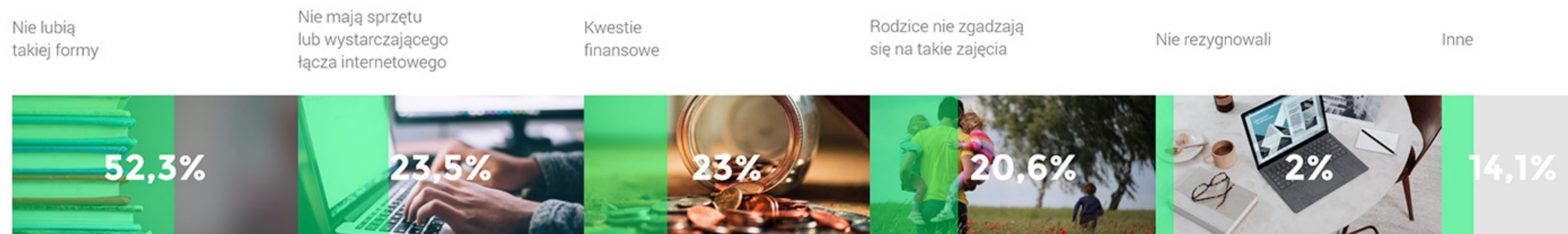

POWÓD REZYGNACJI UCZNIÓW Z ZAJĘĆ ONLINE

Niestety zmiana sposobu nauczania wpłynęła na liczbę osób, które nadal były zainteresowane pobieraniem dodatkowych lekcji u korepetytora. Aż 1000 korepetytorów, czyli ponad 52% badanych, wskazało, że ich uczniowie zrezygnowali z zajęć, ponieważ nie lubią zdalnej formy nauczania i nie są do niej przekonani. Co ważne, aż 20,6% edukatorów zaznaczyło, że na taką formę lekcji nie zgadzali się rodzice ucznia. **Przypuszczalnie wynika to z tego, że w społeczeństwie nadal panuje przekonanie o wyższości lekcji stacjonarnych nad zajęciami w sieci. Nadal wiele osób uważa, że jedynie bezpośredni kontakt fizyczny nauczyciela z uczniem może przynieść wymierne efekty w nauczaniu. Czy jest to słuszne założenie? Na to pytanie powinien odpowiedzieć sobie każdy z nas samodzielnie.**

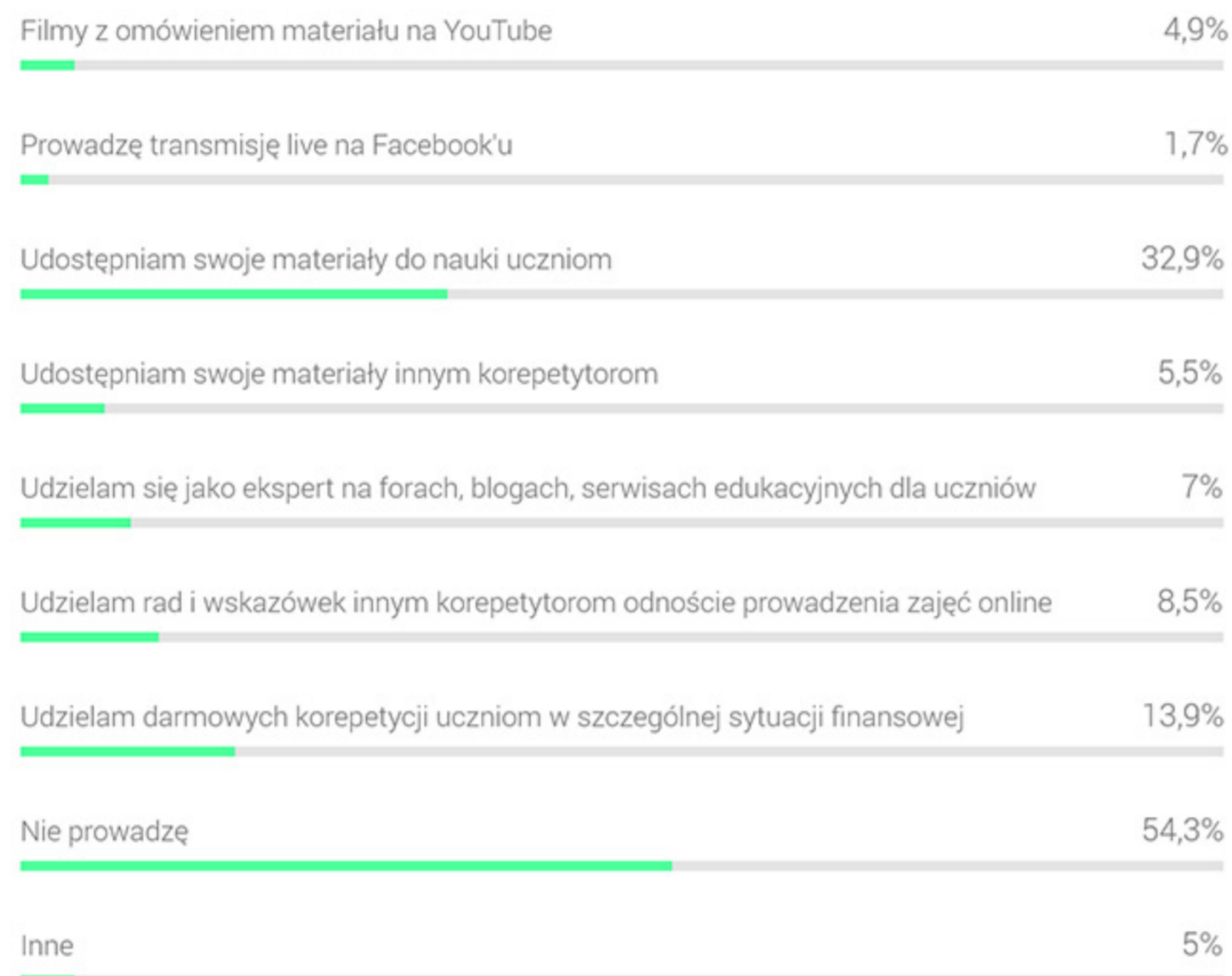
Nie bez znaczenia na liczbę obecnych uczniów pobierających dodatkowe zajęcia mają również kwestie finansowe i kondycja domowych budżetów. W wielu rodzinach dochody na osoby zmalały, czy to przez utratę pracy, czy obniżenie wypłat. Tym samym została ograniczona możliwość wydatkowania środków na produkty i usługi, które nie zostały określone jako rzeczy pierwszej potrzeby. Kwestie finansowe stały się powodem do rezygnacji z zajęć aż w 23% przypadków.

Okazuje się jednak, że bardzo podobna liczba osób, bo 23,5% badanych sygnalizuje, że uczniowie zrezygnowali z zajęć z powodu braku odpowiedniego sprzętu i dostępu do Internetu. Jedynie 2% korepetytorów odpowiedziało, że po zmianie formy nauczania ich uczniowie nie zrezygnowali z ich usług.

Sytuacja w edukacji z perspektywy korepetytora

PODJĘTE DODATKOWE DZIAŁANIA PROMOCYJNE

W związku z faktem utraty wielu uczniów przez większość korepetytorów, zapytaliśmy w naszym badaniu, czy zdecydowali się oni na podjęcie jakichś dodatkowych działań promocyjnych, które mogłyby przelożyć się na pozyskanie nowych uczniów lub wsparcie ich wizerunku.

Ponad 54% badanych wskazało, że w tym czasie nie podjęło żadnych dodatkowych działań. Ta informacja jest nieco zaskakująca. Możemy jednak przypuszczać, że brak reakcji był związany z kilkoma ważnymi aspektami. Po pierwsze cała sytuacja była dla wszystkich nowa, stresująca. W pierwszych dniach, a nawet tygodniach, społeczeństwo nie wiedziało, czego tak naprawdę się spodziewać i jak będzie rozwijała się sytuacja. W związku z tym trudno było podejmować dodatkowe działania inwestycyjne i promocyjne, bez wiedzy o dalszym przebiegu **wprowadzania obostrzeń**. Dla wielu korepetytorów prowadzenie lekcji nie jest jedynym źródłem dochodu. Tym samym osoby takie były bardziej skłonne skupić się na podstawowej pracy zarobkowej, niż interweniować w sprawie dodatkowego źródła dochodu. Nie bez znaczenia pozostały także obawa o zdrowie własne i rodziny, jak również przejście wielu osób na pracę zdalną w firmach oraz w szkolnictwie. W takim przypadku korepetytor posiadający dzieci stanął przed faktem zapewnienia opieki małoletnim, pomocy własnemu potomstwu w edukacji.

Blisko 1/3 korepetytorów zdecydowała się, mimo braku prowadzenia zajęć, na dzielenie materiałami do nauki z uczniami. Prawie 14% ankietowanych zaoferowało prowadzenie bezpłatnych korepetycji dla osób najbardziej potrzebujących, które ze względów finansowych nie mogły kontynuować standardowych zajęć. Chociaż na co dzień korepetytorzy są dla siebie konkurencją, to w trudnych czasach potrafili się zjednoczyć i wzajemnie wspierać. 14% pytanym zadeklarowało pomoc w nauce obsługi aplikacji do prowadzenia zdalnych lekcji i podzieliło się swoimi materiałami, które można było wykorzystać do nauczania online.

WYKORZYSTANIE RZĄDOWEGO WSPARCIA FINANOWEGO

W związku z epidemią koronawirusa, a co za tym idzie problemami gospodarczymi w wielu sektorach, rząd uruchomił różnego rodzaju działania pomocowe. Firmy mogły skorzystać m.in. z tzw. postojowego, czyli umorzenia składek na ZUS i z jednorazowej, bezzwrotnej pożyczki w kwocie 5000 zł.

Według odpowiedzi z ankiety, o rządowe wsparcie finansowe wystąpiło jedynie 17% korepetytorów. Z czego 79% składających wnioski otrzymało takie wsparcie, co pomogło w jakiś sposób przetrwać im na rynku pracy. Nasuwa się zatem pytanie, co spowodowało, że tak niewielka grupa badanych przystąpiła do jakiegokolwiek programu pomocowego. Jedną z przyczyn były nie do końca jasne warunki, które musiał spełnić przedsiębiorca starający się o wsparcie. Taki powód podało ponad 22 % badanych.

Założenia niektórych programów pomocowych były zmieniane kilkakrotnie, co również wprowadzało zamęt i poczucie dezinformacji. W związku z tym prawie 20% ankietowanych nie wiedziało, z którego programu pomocowego może skorzystać. **Okazuje się natomiast, że pewnego rodzaju niewydolność systemu składania wniosków, brak przeszkolenia urzędników skierowanych do udzielania informacji o formach pomocy, brak informacji o statusie złożonego wniosku sprawiła, że blisko 70% badanych nie zdecydowało się na przesłanie wniosku do urzędu bądź nie posiada informacji, czy przesłany wniosek został poprawnie wypełniony, czy był właściwy oraz jaki jest jego status.** Z drugiej strony wiemy, że dla wielu osób prowadzących korepetycje, jest to dodatkowa praca. Dlatego, przy niskich przychodach z tych usług, korzystają one z opcji nierejestrowanej działalności gospodarczej.

64%

1240 głosów

37,1%

716 głosów

zoom

28,9%

551 głosów

11%

213 głosów

10%

201 głosów

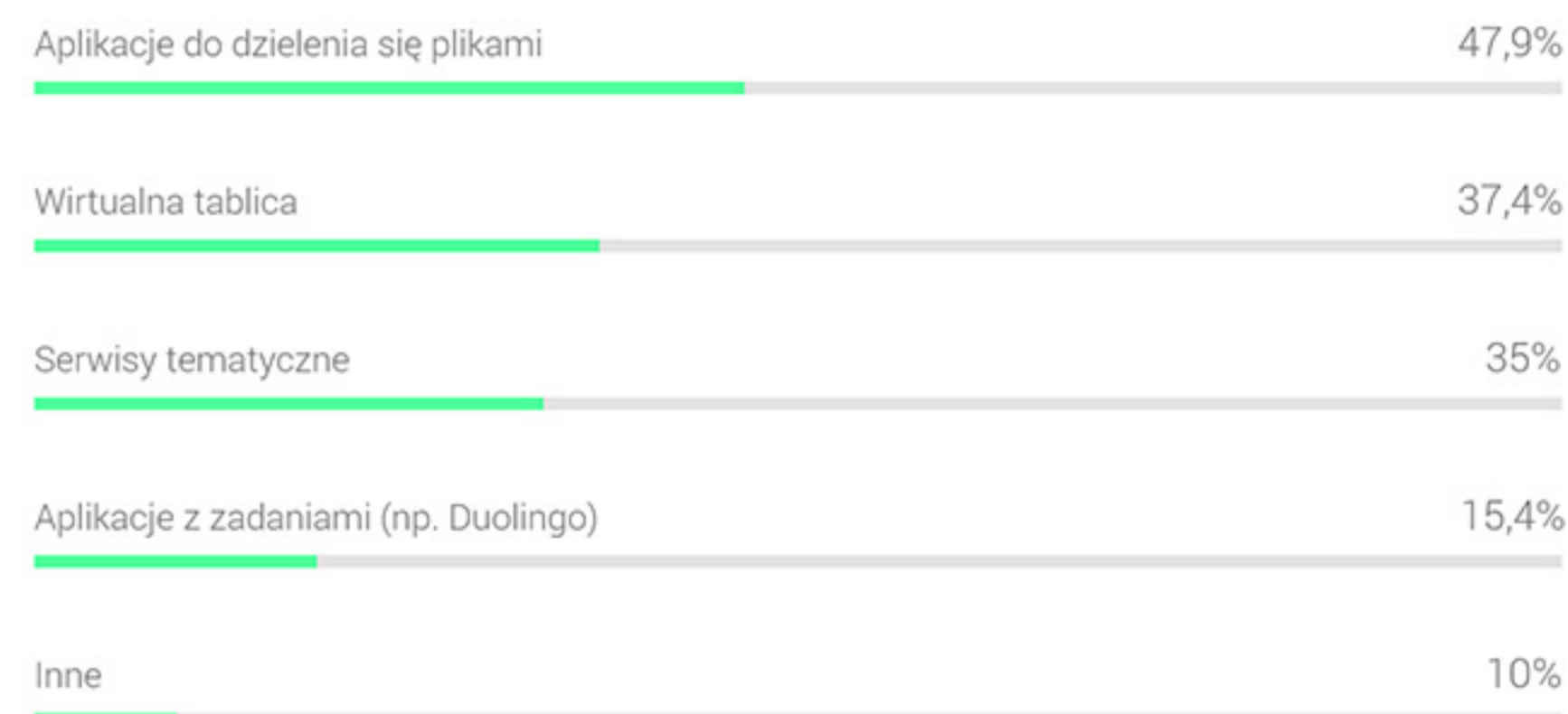
DODATKOWE NARZĘDZIA PODCZAS LEKCJI ONLINE

Jak wynika z poprzednich informacji, zdecydowana większość korepetytorów zmieniła ofertę zajęć stacjonarnych na zajęcia online. Dla osób, które już wcześniej oferowały tego typu naukę, zmiana ta nie spowodowała dodatkowych komplikacji. Korepetytorzy znali aplikacje, mieli opracowane metody i materiały, które pozwalały im w sprawny i efektywny sposób prowadzić nauczanie przez Internet. Przed największym wyzwaniem stanęła grupa osób, które dotąd nie musiały się posługiwać sprzętem komputerowym, aplikacjami czy wyszukiwać materiałów przygotowanych specjalnie do nauki online.

Najczęściej wykorzystywaną aplikacją do prowadzenia zajęć online jest Skype. Wybiera go aż 64 % ankietowanych. To darmowe narzędzie umożliwia prowadzenie zarówno wideorozmów, jak samych połączeń głosowych. Korepetytor i uczeń mają możliwość udostępniania sobie ekranu. Na drugim miejscu pod względem popularności znajduje się Messenger, czyli komunikator oferowany przez Facebook. Ta opcja również pozwala na czat głosowy, formę video, przesyłanie plików. Z tego narzędzia korzysta nieco ponad 37% uczniów i korepetytorów. Kolejną platformą, która dedykowana jest prowadzeniu konferencji, lekcji online, spotkań jest Zoom. Tą aplikację wybiera blisko 29% ankietowanych. Znacznie mniejszą popularnością cieszą się aplikacje dostarczane przez Microsoft oraz Google. Mowa tu o Microsoft Teams oraz Google Meet (wcześniej Google Hangouts). Z tych rozwiązań do połączeń głosowych i video korzysta odpowiednio 11% i 10% korepetytorów. Wśród pozostałych programów jakie zostały wymienione przez badanych znaleźć można: WhatsApp, Clickmeeting, FaceTime, Webex oraz Ziteboard.

DODATKOWE ROZWIĄZANIA PODCZAS LEKCJI ONLINE

Oczywiście sam komunikator nie zawsze wystarcza. Wielu korepetytorów posługuje się, podczas prowadzenia zajęć, dodatkowymi narzędziami. Niemal połowa z ankietowanych wykorzystuje programy i aplikacje umożliwiające dzielenie się plikami. Ponad 37% osób wykorzystuje wirtualne tablice, aby uczeń na bieżąco mógł śledzić sposoby rozwiązywania zadań czy widzieć zapiski z lekcji. Niewielu mniej korepetytorów stara się urozmaicać zajęcia wykorzystując podczas swoich lekcji serwisy tematyczne z dodatkowymi materiałami oraz nagraniami. Coraz popularniejsze stają się także strony umożliwiające przygotowanie quizów, gier czy sprawdzianów online. Prym wiodą tu Duolingo i Quizlett.

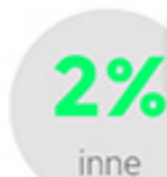
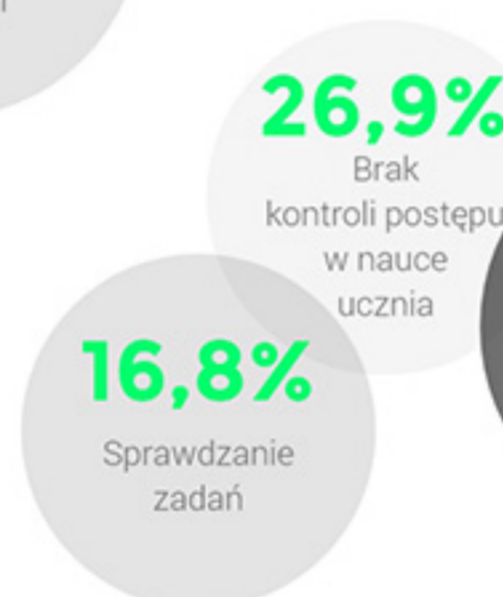
Sytuacja w edukacji z perspektywy korepetytora

TRUDNOŚCI W PROWADZENIU ZAJĘĆ ONLINE

W STOSUNKU DO ZAJĘĆ STACJONARNYCH

100%

Trudności

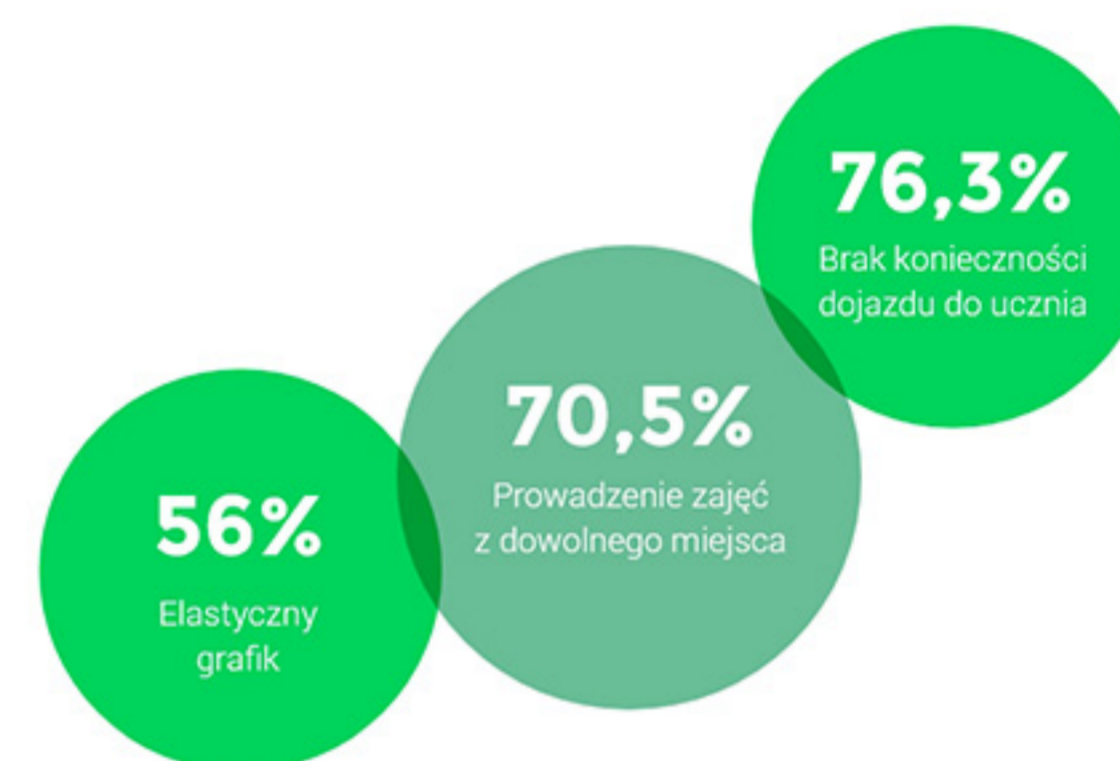

0%

UŁATWIENIA W PROWADZENIU ZAJĘĆ ONLINE

W STOSUNKU DO ZAJĘĆ STACJONARNYCH

Ułatwienia

TRUDNOŚCI I UŁATWIENIA W PROWADZENIU ZAJĘĆ ONLINE

Chociaż na rynku dostępne jest wiele rozwiązań, które ułatwiają pracę nauczyciela i ucznia w trybie zdalnym, to jednak ta forma współpracy nie wszystkim zadowala.

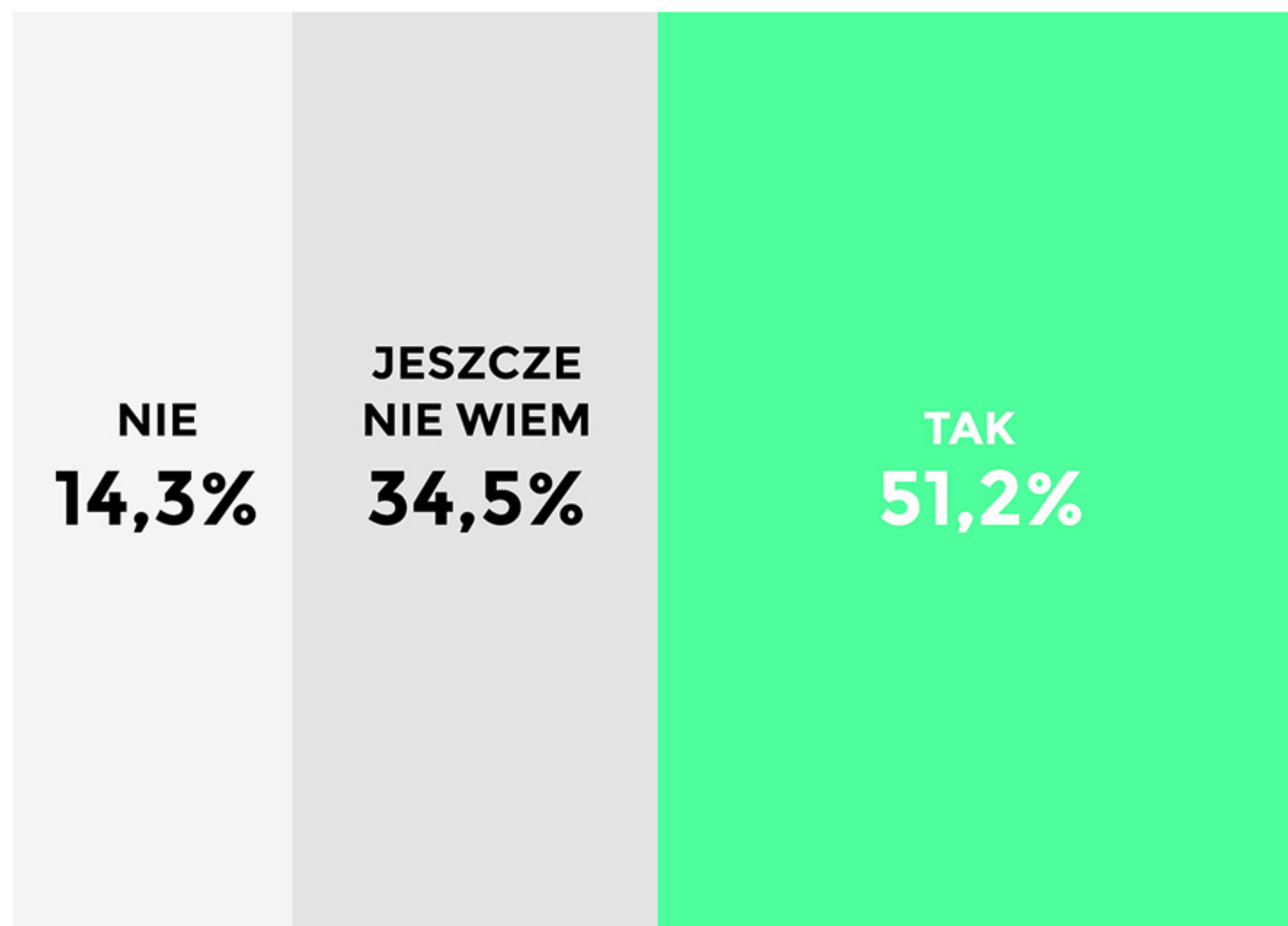
Największym minusem nauki na odległość jest brak fizycznej interakcji pomiędzy stronami. Niemal 62% badanych, jako wadę systemu online, wskazuje właśnie brak bezpośrednich interakcji. Niestety nadal dostęp do szybkiego, szerokopasmowego łącza internetowego, jest problemem. Prawie połowa ankietowanych skarży się na problemy techniczne z samymi połączeniami. Natomiast 17% osób podkreśla, że problem stanowią również techniczne problemy z obsługą aplikacji. Przerwy serwisowe i techniczne można było zaobserwować na wielu platformach obsługujących możliwość tworzenia konferencji. Było to szczególnie związane z nagłym przyrostem liczby użytkowników, którzy jednocześnie chcieli skorzystać z danego narzędzia. Niejednokrotnie dochodziło do przeciążenia serwerów, czy pojawienia się błędów w aplikacjach.

Ważnym problemem, który pojawił się po przejściu na zdalną formę nauczania, jest brak pełnej możliwości kontrolowania postępów ucznia oraz monitorowania jego skupienia podczas zajęć. Ponad 44% respondentów wskazało, że w nauczaniu online sprawdzanie zadań i postępów u swoich uczniów sprawia im trudności. Pojawił się także problem z regulowaniem należności za zajęcia. O ile przy spotkaniach stacjonarnych płatność mogła się odbyć bezpośrednio po spotkaniu, o tyle problematyczne okazało się rozwiązanie tej sytuacji w momencie, gdy do spotkania fizycznego nie dochodzi. Na wielu grupach zrzeszających korepetytorów pojawiały się pytania o to, czy pobierać płatności „z góry” przed lekcjami, w postaci przelewu na konto, czy może jednak po przeprowadzonych zajęciach. Problem z terminowym uregulowaniem płatności dotyczy aż 17% badanych. Każda z opcji dokonania płatności niesie ryzyko dla obu stron umowy.

Płatność „z góry” to gwarancja dla korepetytora, że poświęcony na naukę i przygotowanie do lekcji czas, będzie wynagrodzony. Niestety to z drugiej strony ryzyko dla ucznia. Pojawiły się, na szczęście rzadko, głosy o nieuczciwości niektórych osób, które po pobraniu należności za poprowadzenie zajęć, nie wywiązały się ze swojego obowiązku. Płatność po zajęciach to natomiast ryzyko korepetytora. Rezerwuje on swój czas na lekcję, czas na przygotowanie materiałów, a nie ma gwarancji, że uczeń stawi się na zajęcia, lub zapłaci za te przeprowadzone. **Dlatego ważne jest, aby przed podjęciem jakiegokolwiek współpracy obie strony spisały prostą umowę, która będzie regulowała powyższe kwestie. Jest to doskonała forma zabezpieczenia interesu obu stron.**

Nauczanie zdalne, choć odmienne od standardowych spotkań nauczyciela i ucznia, ma zarówno swoje zalety, jak i wady. Niewątpliwą zaletą trybu zdalnego jest oczywiście brak konieczności dojazdów na zajęcia. **Czas poświęcony na dojazdy jest szczególnie długi w przypadku dużych, zakorkowanych aglomeracji miejskich, ale również w mniejszych miejscowościach i wsiach, gdzie korepetytor lub uczeń przemieszczają się na zajęcia pomiędzy różnymi miejscowościami.** Ponad 76% badanych właśnie za to najbardziej docenia zdalną formę nauczania. Kolejnym ważnym aspektem w pracy korepetytora jest dowolność miejsca do prowadzenia zajęć. Nauka przez komputer nie ogranicza miejsca przebywania nie tylko korepetytora, ale także ucznia. Oczywiście miejsce powinno być właściwe do poprowadzenia zajęć. Jednakże komfort i możliwość przebywania w dowolnym miejscu docenia aż 70,5% pytanym. Obie wymienione właśnie zalety mają także wpływ na większą elastyczność w przygotowaniu grafiku zajęć. Dlatego 56% badanych wskazuje tę właśnie zaletę na 3 miejscu, jeżeli chodzi o prowadzenie zajęć online. Nauczanie zdalne, z wykorzystaniem komputera, aplikacji, to także większa możliwość urozmaicenia prowadzonych zajęć. Podczas nich można wykorzystać quizy, prezentacje multimedialne, programy edukacyjne czy filmy instruktażowe. Ten aspekt docenia 1/5 ankietowanych. Niestety mimo wielu zalet nauczania na odległość, aż 12% badanych nie widzi żadnych dobrych stron takiej formy nauczania.

Sytuacja w edukacji z perspektywy korepetytora

CZY KOREPETYTORZY BĘDĄ NAUCZALI ONLINE PO ZAKOŃCZENIU PANDEMII

Mimo wszystkich wad i zalet nauczania online, oraz trudności, na jakie napotkał korepetytor, ponad 51% badanych jest zdecydowana pozostać przy takiej formie prowadzenia zajęć po zakończeniu pandemii.

Sytuacja w edukacji

Na podstawie ankiety
z 2020 roku dla nauczycieli

Sytuacja w edukacji z perspektywy **nauczyciela**

W badaniu udział wzięło 216 respondentów. Ankieta została skierowana do grupy osób, które są nauczycielami i pracują w przedszkolach, szkołach podstawowych, liceach, technikach, szkołach zawodowych i policealnych. Za badania wykluczono nauczycieli akademickich.

Badanie zostało przeprowadzone w dniach **02-21.06.2020 roku**.

Ankieta składała się z 20 pytań dotyczących danych demograficznych, rodzaju szkoły, w jakiej zatrudniony jest nauczyciel, sposobu prowadzenia przez placówkę zajęć, jak również wykorzystanych w tym celu narzędzi.

Wypełnionych
216 ankiet

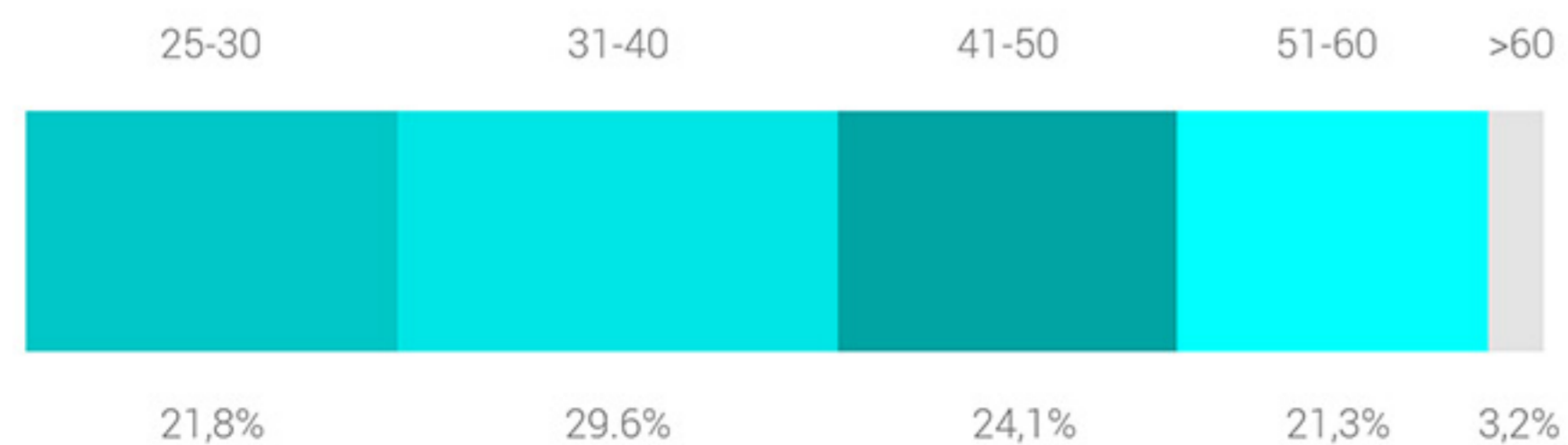
Sytuacja w edukacji z perspektywy **nauczyciela**

Wśród badanych na pytania odpowiedziało **82,4% kobiet** oraz **17,6% mężczyzn**.
 Wśród ankietowanych dość równomiernie rozłożyła się struktura przedziałów wieku. Największą grupę, bo **29,6%** stanowiły osoby w wieku 31-40 lat. Nieco ponad 24% stanowili nauczyciele w wieku 41-50 lat. Przedziały wiekowe 25-30 lat oraz 51-60 lat miały bardzo zbliżone wartości, wynoszące odpowiednio **21,3%** oraz **21,8%**.
 Jedynie 7 osób określiło swój wiek powyżej 60 roku życia.

PŁEĆ ANKIETOWANYCH NAUCZYCIELI

WIEK ANKIETOWANYCH NAUCZYCIELI

W dalszej części ankiety badany został poproszony o wskazanie województwa, z którego pochodzi, oraz określenie wielkości miasta. Wśród ankietowanych znaleźli się przedstawiciele wszystkich województw w Polsce, przy czym największa liczba osób pochodziła z województw: **mazowieckiego (18,5%), małopolskiego (14,8%), śląskiego (14,4%), dolnośląskiego (9,3%) oraz wielkopolskiego (6,5%)**

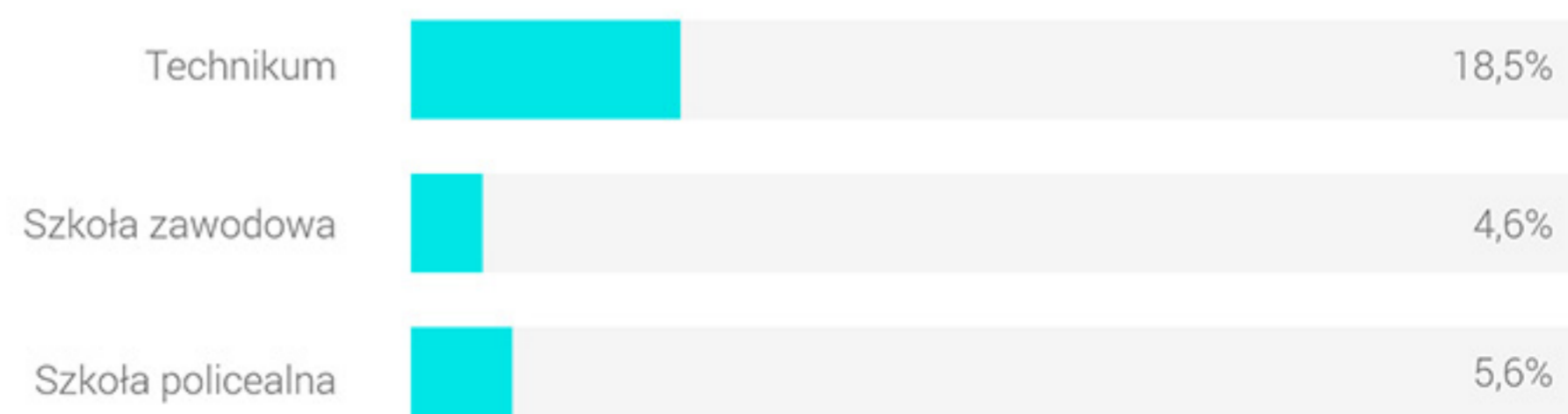
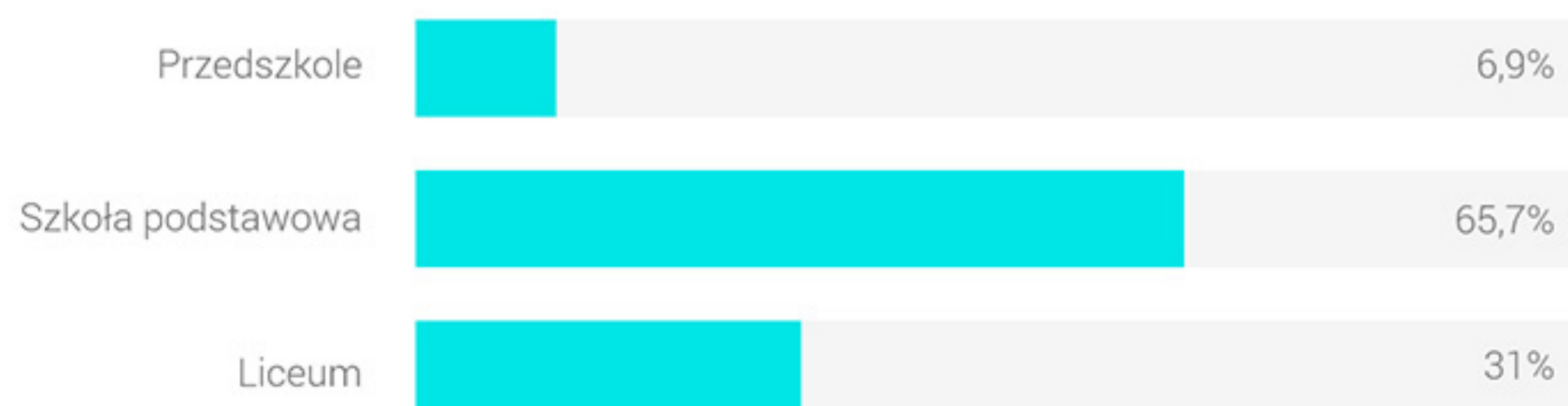
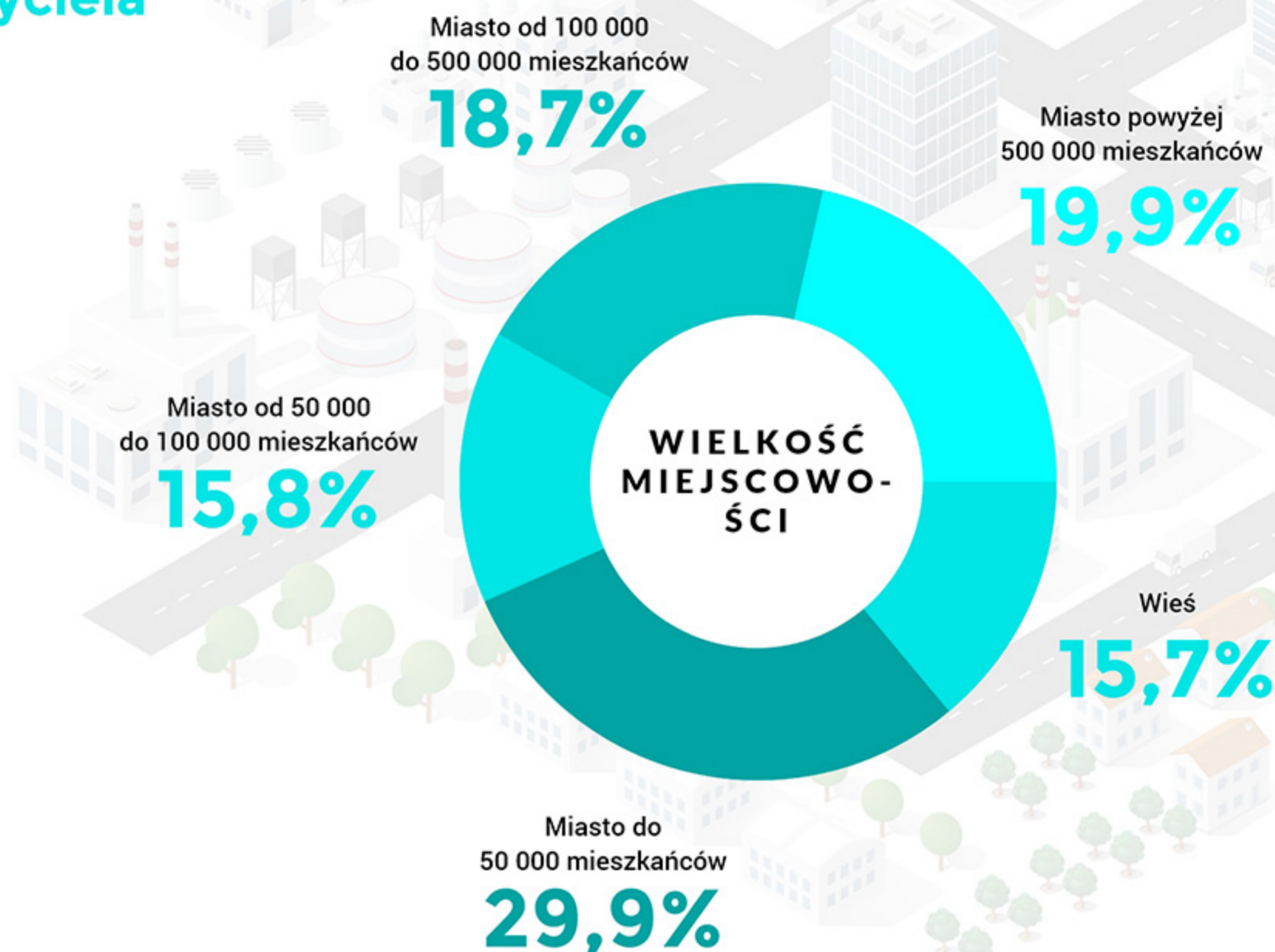
Sytuacja w edukacji z perspektywy nauczyciela

STRUKTURA ZALUDNIENIA ANKIETOWANYCH

Blisko 30% ankietowanych nauczycieli zaznaczyło, że pracuje w szkołach w mieście do 50 000 mieszkańców. W aglomeracjach powyżej 500 000 mieszkańców uczy 19,9% badanych. Na pytania odpowiadało również 15,7% edukatorów z terenów wiejskich, 18,7% osób uczących w mieście od 100 do 500 tys. mieszkańców.

W związku z faktem, że nauczyciele często mogą pracować i pracują w kilku szkołach, w pytaniu o rodzaj szkoły, w jakiej uczy dana osoba, była możliwość wielokrotnego wyboru. Tym samym łączna procentowa liczba odpowiedzi wynosi ponad 100%. W kilku szkołach jednocześnie uczy ¼ badanych nauczycieli.

Zdecydowana większość naucza w szkole podstawowej (65,7% ogółu badanych). Znacznie mniej, bo 31% pedagogów pracuje aktualnie w liceum, a 18,5% w technikum. Wśród badanych mamy także 6,9% osób edukacji przedszkolnej, 5,6% uczących w szkołach policealnych i 4,6% nauczycieli szkół zawodowych.

FORMA PROWADZONYCH ZAJĘĆ

W związku z epidemią i zamknięciem szkół, oraz obowiązku przejścia na nauczanie zdalne, w wielu szkołach rozpoczęto prowadzenie zajęć online. Nie nastąpiło to jednak we wszystkich placówkach. **4,2 % badanych przez nas nauczycieli zgłosiło, że w ich szkole nie były prowadzone zajęcia online.** Co ciekawe nie byli to nauczyciele nauczania przedszkolnego, a osoby uczące w szkołach podstawowych i technikum. Nie były to również placówki z terenów wiejskich, gdzie mógłby występować problem z dostępem do szerokopasmowego połączenia internetowego. W przypadku tych miejsc materiały dla uczniów, w celu realizacji podstawy programowej, były wysyłane drogą mailową, czy za pośrednictwem

NARZĘDZIA

Jednak zdecydowana większość szkół, a w tym nauczycieli, podjęła się nowej, dla powszechnego polskiego systemu edukacji, metody nauczania online. Szkoły w większości korzystały z 6 głównych narzędzi do komunikacji. **Największa liczba placówek, bo aż 42% przebadanych, wybrała platformę MsTeams.** To narzędzie dostarczone przez Microsoft, które pozwala na prowadzenie zajęć online z użyciem mikrofonu i kamery, udostępniania ekranu, prowadzenia czatu, zarządzania klasami i przedmiotami, jak również udostępniania plików tekstowych, w tym plików z ograniczonym czasowo dostępem wykorzystywanych przez część nauczycieli do robienia sprawdzianów lub klasówek. Narzędzie nie wymaga dodatkowej instalacji na komputerze, może działać w trybie przeglądarki.

Niewiele mniej popularnym narzędziem, które ma zbliżone funkcje do MsTeams, jest Zoom. Z tej platformy do prowadzenia zdalnych lekcji skorzystało **37,5% ankietowanych.** Sporo zadań realizowanych było również przez Librus, czyli program z obsługą elektronicznego dziennika, gdzie nauczyciele mogą przysyłać do uczniów wiadomości, dodawać harmonogram prac domowych do wykonania. Librus również umożliwia przesyłanie plików z możliwością odesłania ich przez ucznia po wypełnieniu. Z takiego rozwiązania korzystało 34,3% przebadanych nauczycieli. Szkoły i nauczyciele posługiwali się także aplikacjami Skype i Google Classroom. Z tych narzędzie skorzystało odpowiednio 22,2% i 21,8% ankietowanych. 13,9% zdecydowało się na komunikator Discord – często wykorzystywany przez uczniów w czasie wolnym do spotkań towarzyskich oraz podczas grania online. Wśród innych wykorzystywanych narzędzi do prowadzenia lekcji znalazły się także Messenger, WhatsApp, Webex oraz ClickMeeting. Część szkół posiadających stronę internetową udostępniła tzw. chmurę, czyli możliwość wymiany materiałów poprzez szkolny serwer.

Sytuacja w edukacji z perspektywy **nauczyciela**

SPRZĘT, SZKOLENIA, TRUDNOŚCI

Podczas tradycyjnych szkolnych lekcji, prowadzonych w salach lekcyjnych, rzadko kiedy wykorzystywane są nowoczesne metody nauczania. Nie wszystkie szkoły wyposażone są w multimedialne tablice, nie zawsze istnieje możliwość poprowadzenia zajęć z użyciem innych narzędzi niż klasyczna tablica, zeszyt i podręcznik. Dlatego część nauczycieli stanęła przed faktem, że musi poprowadzić lekcje przy pomocy aplikacji, z którymi wcześniej nie miała do czynienia. Jak twierdzą nasi anketowani, prawie 54% z nich mogło liczyć na wsparcie i szkolenie z danej aplikacji. Czy jest to duża liczba? Zdecydowanie nie. Nauczyciele musieli uczyć się wzajemnie od siebie, szukać instrukcji obsługi w sieci, a czasem prosić własne dzieci o pomoc. Bo jak wiemy dzieci i nastolatki są aktualnie dość biegli w obsłudze różnego rodzaju programów. Nauka zdalna to nie tylko odpowiednie oprogramowanie, ale również sprzęt komputerowy, na którym można je zainstalować. W przeprowadzonej ankiecie 61,6% nauczycieli nie mogło liczyć w tej sprawie na wsparcie szkoły. Nieco ponad 36% pozostałej grupy miała możliwość pożyczenia szkolnego komputera czy laptopa, a 27% osób mogło korzystać ze sprzętu w szkole. W niektórych placówkach nauczyciele dodatkowo otrzymali mikrofony i kamery, słuchawki, a nawet tablet, które umożliwiły poprowadzenie zdalnych lekcji. Niestety blisko 40% pedagogów musiało zorganizować narzędzia do pracy na własną rękę.

CZY SZKOŁA:

NIE
46%

OFEROWAŁA
SZKOLENIA
Z OBSŁUGI
NARZĘDZI

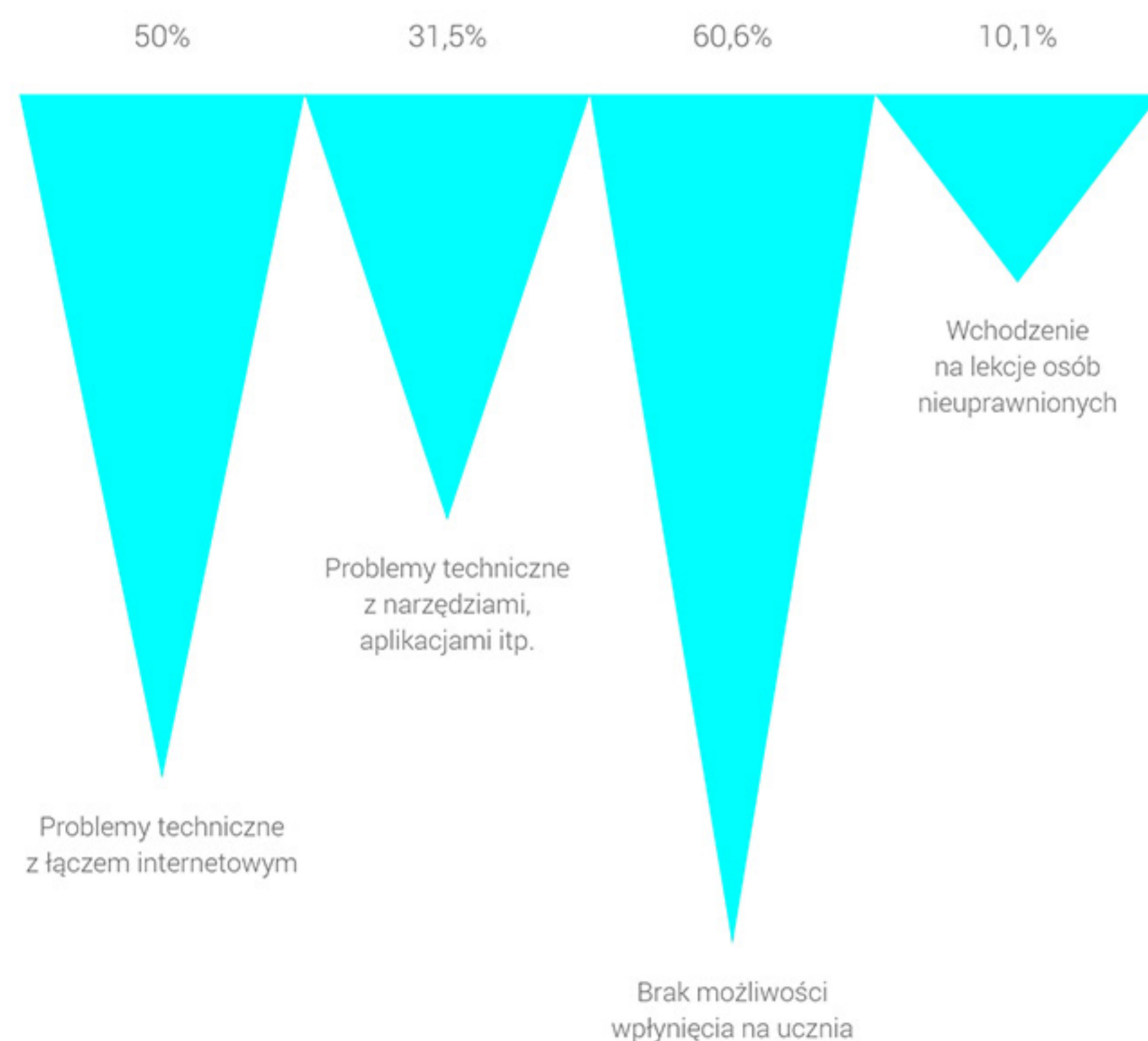
TAK
54%

NIE
61,6%

ZAPEWNIŁA
SPRZĘT DO
PROWADZENIA
NAUKI
ZDALNEJ

TAK
38,4%

TRUDNOŚCI W NAUCZANIU ZDALNYM

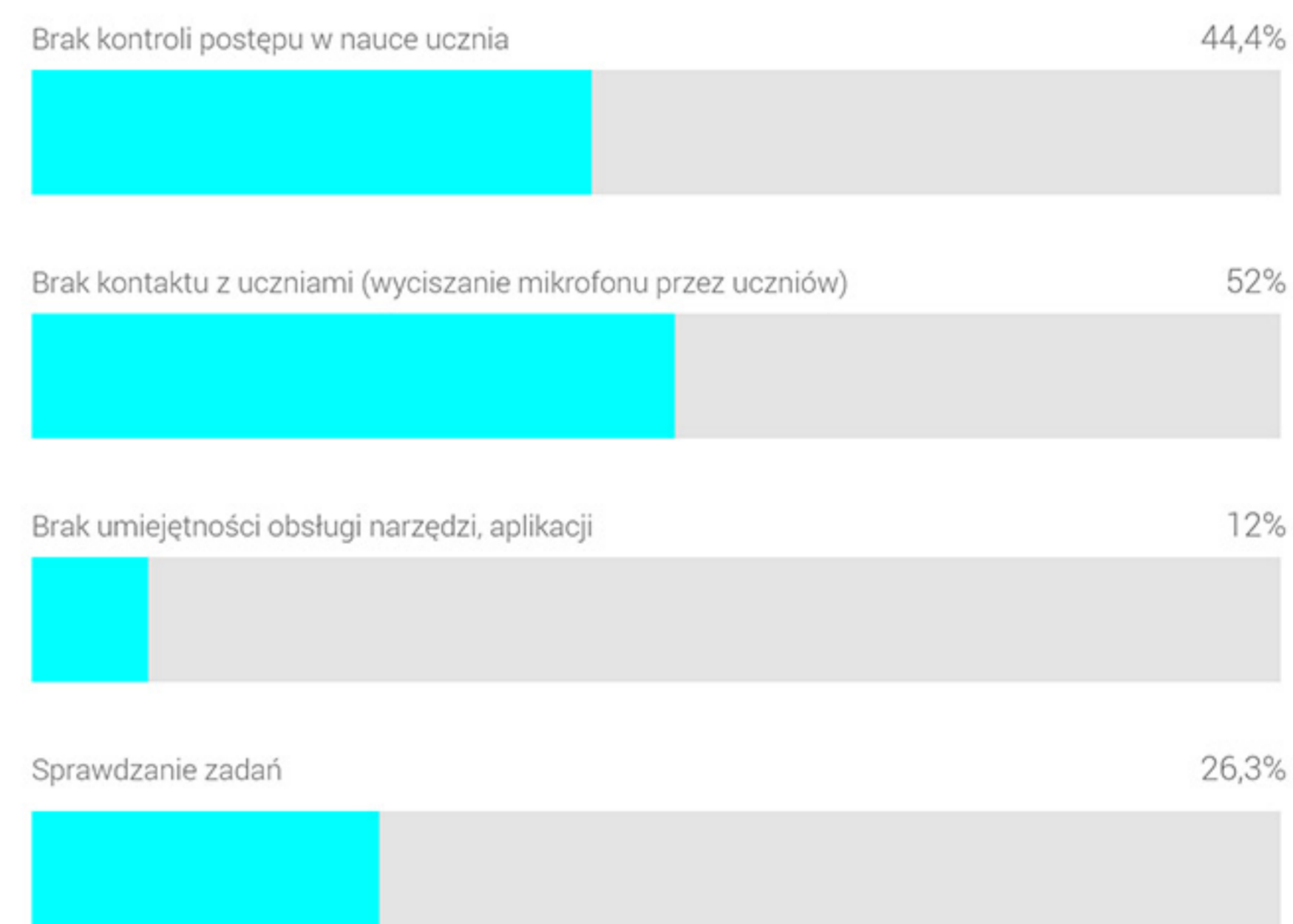

Sprzęt i odpowiednie oprogramowanie to jedna kwestia. Aby jednak lekcje mogły być efektywne, potrzebne jest jeszcze w miarę stabilne łącze internetowe. W związku z tym, że nie każdy ma możliwość skorzystania ze stałego, szerokopasmowego połączenia internetowego, nie zawsze udawało się przeprowadzić zajęcia płynnie. **Na problemy techniczne z połączeniem narzekało aż 50% ankietowanych. Do tego dochodziły kłopoty z obsługą aplikacji, które przy wzmożonym obciążeniu nie były w stanie pracować poprawnie.** Zawieszające się programy, wylogowywanie, brak dostępu do niektórych funkcji to powód do stresu dla 31,5% badanych nauczycieli. W tym wszystkim pojawiły się również zgłoszenia o braku możliwości odpowiedniego zabezpieczenia kanałów, na których były prowadzone lekcje z daną klasą. Dlatego na nieuprawnione logowanie się i zakłócanie przebiegu zajęć skarżyło się aż 10% osób. Poza problemami technicznymi z prowadzeniem zajęć, kłopotem stała się także dyscyplina w trakcie samych zajęć na odległość, ale również kontrolowanie opanowania przez ucznia materiału. **Aż 60,6% nauczycieli wskazało, że miało problem z wpłynięciem na ucznia i zmobilizowaniem go do odrabiania prac domowych, wykonywania projektów czy samego uczestnictwa w zajęciach.**

TRUDNOŚCI W NAUCZANIU ZDALNYM

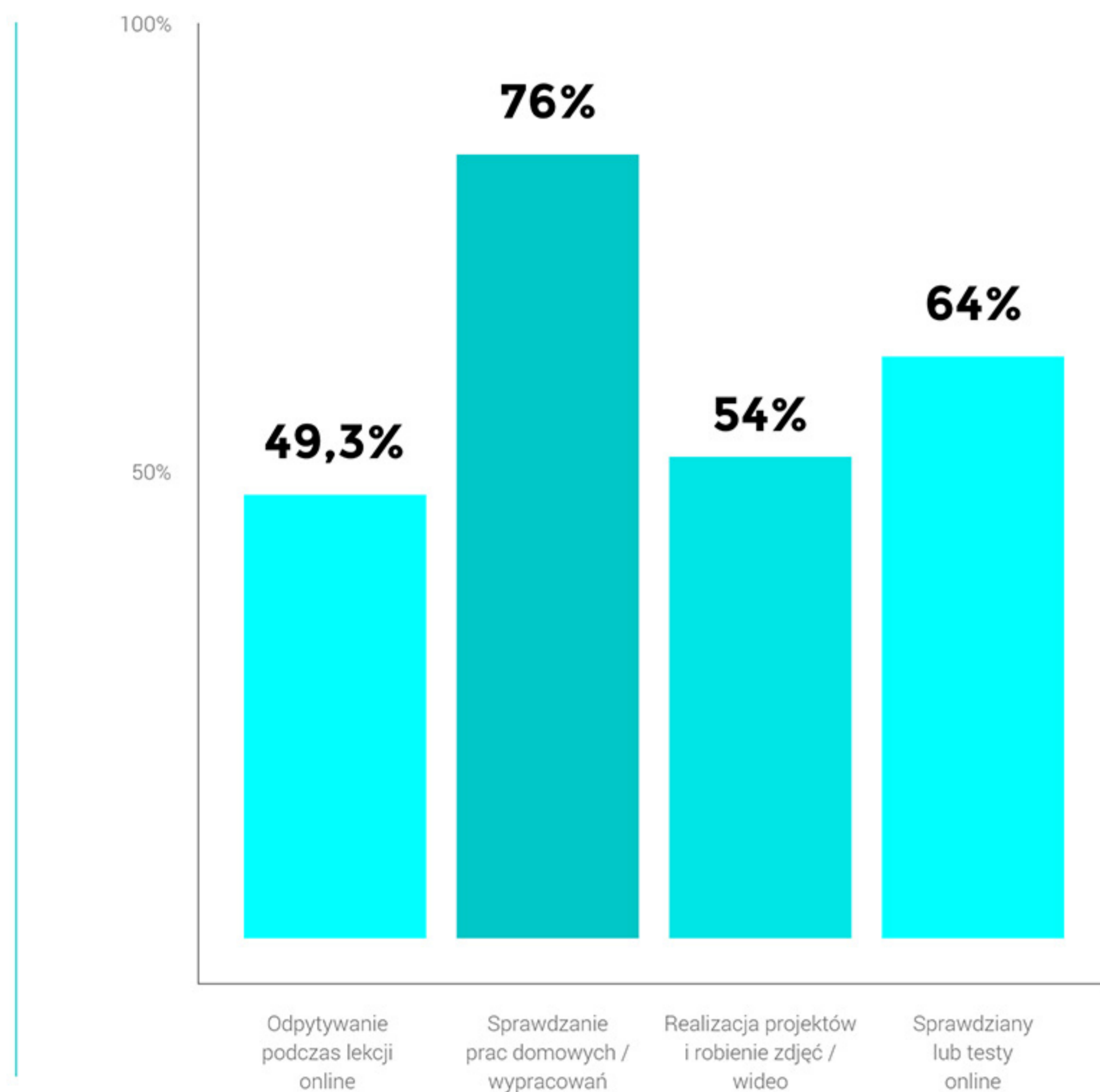
Notoryczne też stało się logowanie na zajęcia i jednocześnie odchodzenie od komputera, wyciszanie mikrofonów, czy umyślne rozłączanie się w przypadku, gdy nauczyciel próbował odpytać podczas lekcji. Takie problemy zgłosiło prawie 52% badanych pedagogów. Trudnością przy nauczaniu zdalnym stała się także kontrola postępów w nauczaniu. Utrudnione zrobienie klasówki czy kartkówki ograniczyło w pewien sposób sprawdzenie, czy uczeń na bieżąco uczy się materiału. W związku z brakiem kontaktu twarzą w twarz z uczniem, nauczyciel nie miał również pewności, czy pisana, nawet w formie online, kartkówka, wypełniana jest przez ucznia, czy osoby trzecie, lub z wykorzystaniem ściąg i innych materiałów pomocniczych. Aż 44,4% nauczycieli zgłosiło tego typu problemy.

W ogólnym podsumowaniu prawie 52% ankietowanych czasami miało problemy z prowadzeniem zajęć online. Blisko 35% nie notowało żadnych trudności, a 13,4% miało zdecydowane problemy w dostosowaniu się do nowej, wirtualnej formy nauczania.

Sytuacja w edukacji z perspektywy **nauczyciela**

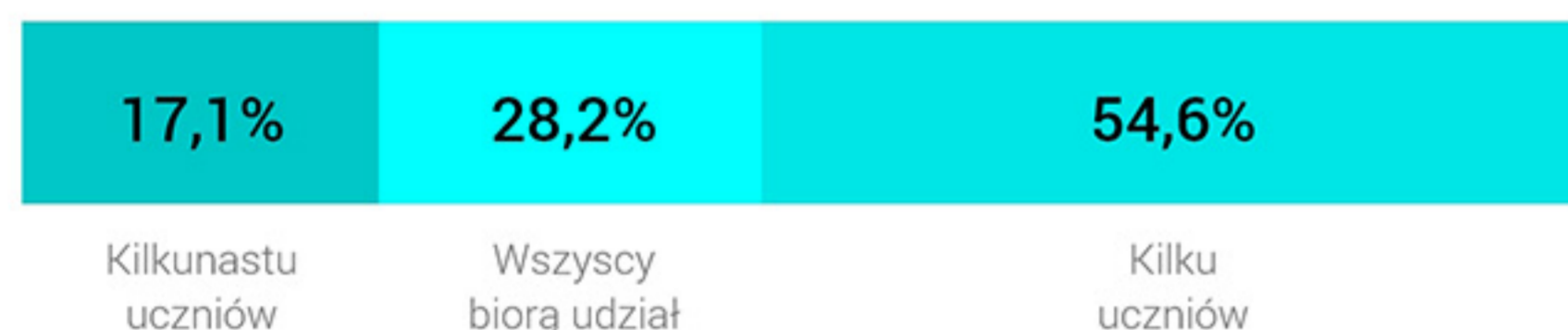
FORMY SPRAWDZANIA WIEDZY

Z przeprowadzonego badania wynika, że najpopularniejszą formą sprawdzania wiedzy i postępów w nauce przy nauczaniu online stało się sprawdzanie prac domowych i wypracowań. Z takiego rozwiązania korzystało prawie 76% nauczycieli. Nieco mniej, bo 64% pedagogów robiło sprawdziany i testy w formie online. Okazuje się również, że można sprawdzać praktyczne wykorzystanie wiedzy ucznia, nie tylko udokumentowanej w formie pisemnej. Postępy w realizacji projektów dokumentowane w formie zdjęć czy filmików wykorzystano na swoich lekcjach aż 54% nauczycieli. W mocy pozostało także popularne odpytywanie w czasie trwania lekcji, nawet tych online. Do odpowiedzi swoich uczniów wrywała prawie połowa belfrów.

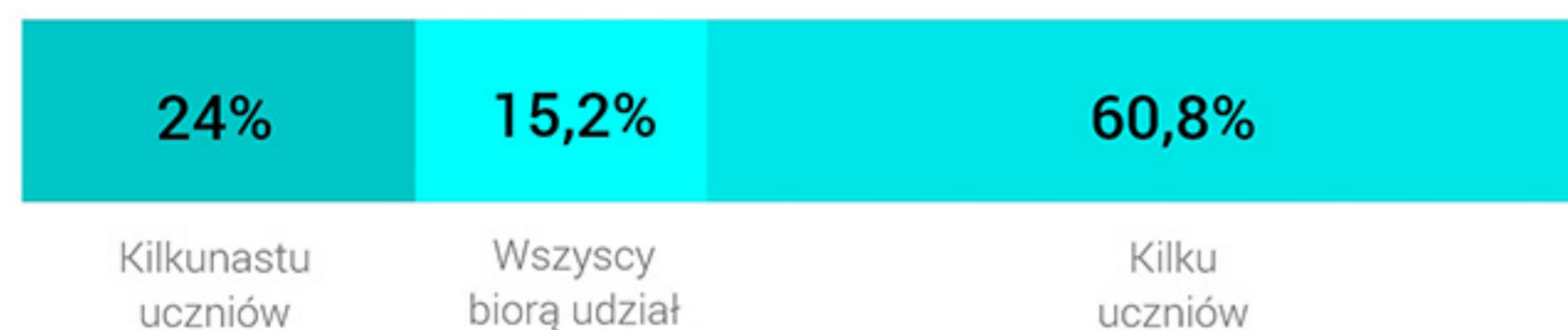
Sytuacja w edukacji z perspektywy nauczyciela

JAK WIELU UCZNIÓW NIE BIERZE UDZIAŁU W ZAJĘCIACH ONLINE

ILU UCZNIÓW NIE ODRABIA ZLECONYCH ZADAŃ / PRAC DOMOWYCH

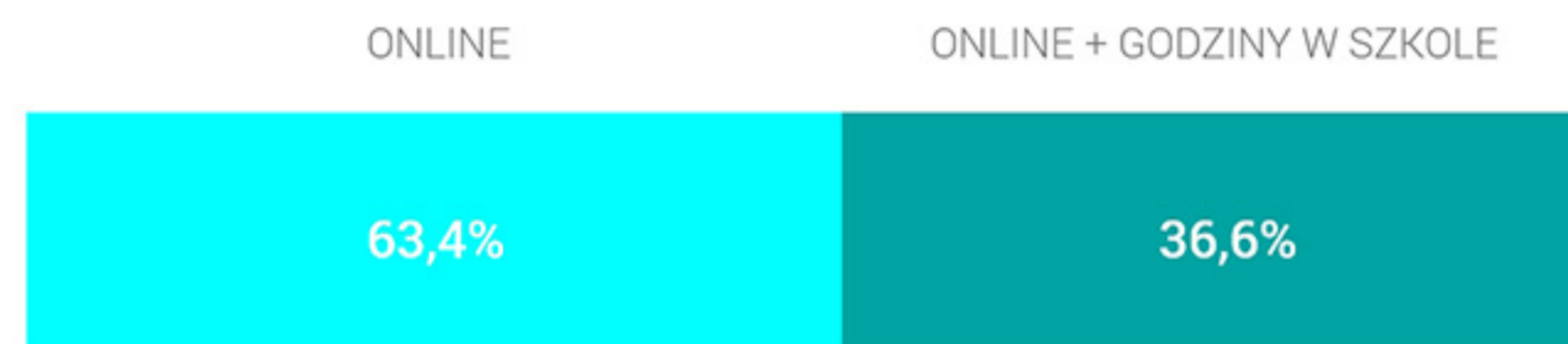
Niezależnie od starań nauczycieli i ciekawej formy prowadzenia lekcji, nie wszyscy uczniowie mogli lub chcieli skorzystać z takiej nauki. Niestety z nadesłanych odpowiedzi wynika, że aż 36% uczniów nie miało dostępu do komputera i Internetu, co uniemożliwiało im zdalną edukację. Z częścią takich uczniów nauczyciele czy wychowawcy łączyli się telefonicznie i pomagali w nauce, przekazywali informacje o pracach domowych i tematach do przerobienia. Niektórzy regularnie wysyłali materiały pocztą, aby uczeń miał możliwość przerobienia podstawy programowej. **Problem z uczestniczeniem w lekcjach online nie dotyczył jednak tylko uczniów, którzy mają ograniczoną możliwość skorzystania z komputera czy z brakiem dostępu do Internetu. Część uczniów nie pojawiała się na zajęciach z własnego wyboru.** Jedynie 28,2% nauczycieli zadeklarowało, że wszyscy ich uczniowie logowali się na e-lekcje. W przypadku zajęć u 54,6% pedagogów brakowało kilku uczniów, a na zajęcia u 17,1% nie stawiło się nawet kilkanaście osób. Niewiele lepiej jest z odrabianiem zadanych prac domowych czy projektów. Jedynie 15,2% nauczycieli może pochwalić się sumiennymi podopiecznymi, którzy wywiązywali się z obowiązków. Natomiast w klasach 60,8% edukatorów lekcji nie odrabiało przynajmniej kilkoro uczniów, a u prawie ¼ było to nawet kilkanaście osób.

Blisko 70% nauczycieli mogło natomiast liczyć w tej czy innych sprawach na wsparcie ze strony rodziców.

PODSTAWA PROGRAMOWA, GODZINY I FORMA PRACY

Badanie ankietowe zostało przeprowadzone w czasie, gdy w szkołach uruchomiono już konsultacje dla uczniów oraz opiekę świetlicową dla dzieci z klas 1-3. W trybie mieszanym, czyli połączenia godzin lekcji online, opieki lub konsultacji w szkole, pracowało 36,6% ankietowanych nauczycieli. Pozostali badani pracowali wyłącznie w trybie zajęć zdalnych.

FORMA AKTUALNIE PROWADZONYCH LEKCJI

Wielokrotnie, po wprowadzeniu zdalnej formy nauczania, pojawiały się głosy od nauczycieli, że przy takiej formie prowadzenia zajęć, muszą na pracę poświęcać **znacznie więcej czasu**. Ta opinia potwierdziła się również w przeprowadzonej ankiecie. Aż 76,4% ankietowanych twierdzi, że aktualnie poświęca znacznie więcej czasu na przygotowanie i poprowadzenie zajęć niż podczas tradycyjnych zajęć w szkole. Jedynie niecałe 20% twierdzi, że praca zawodowa zajmuje im podobny wymiar.

Natomiast 4,2% badanych zauważa, że lekcje online pochłaniają mniej czasu niż tradycyjne szkolne zajęcia. Mimo wszelkich trudności w przejściu z tradycyjnych metod na nauczanie zdalne, prawie 60% nauczycieli zdążyło z przerobieniem podstawy programowej. Ale 40,3% pedagogów zgłosiło, że nie ma wystarczającego czasu na przerobienie całego materiału. **Taka sytuacja może wynikać z tego, że program szkolny jest dość napięty i każdy dzień wolny od nauki powoduje opóźnienia. Do tego, zaraz po wybuchu epidemii i ogłoszeniu zamknięcia szkół, nie były wydane żadne rozporządzenia dotyczące sposobu prowadzenia zajęć oraz harmonogramu realizacji zadań. W związku z tym, w części szkół, nauczyciele pierwsze nawet dwa tygodnie po zamknięciu placówek, poświęcali jedynie na powtórki przerobionych już treści. Dopiero po tym czasie zapadły oficjalne decyzje dotyczące konieczności realizowania nowych tematów.**

CZY MASZ WYSTARCZAJĄCY CZAS NA PRZEROBIENIE MATERIAŁU SZKOLNEGO?

Sytuacja w edukacji

Na podstawie ankiety
z 2020 roku dla rodziców

Sytuacja w edukacji z perspektywy rodzica

W badaniu udział wzięło 190 respondentów. Ankieta została skierowana do grupy osób powyżej 18 roku życia, które są rodzicami lub opiekunami dzieci i młodzieży do 25 roku życia.

Badanie zostało przeprowadzone w dniach 02-21.06.2020 roku.

Badanie składało się z 25 pytań dotyczących danych demograficznych, liczby i wieku posiadanych dzieci, organizacji pracy zawodowej i życia rodzinnego, a także szeregu pytań dotyczących realizacji nauczania zdalnego prowadzonego przez szkoły w trakcie trwania epidemii koronawirusa.

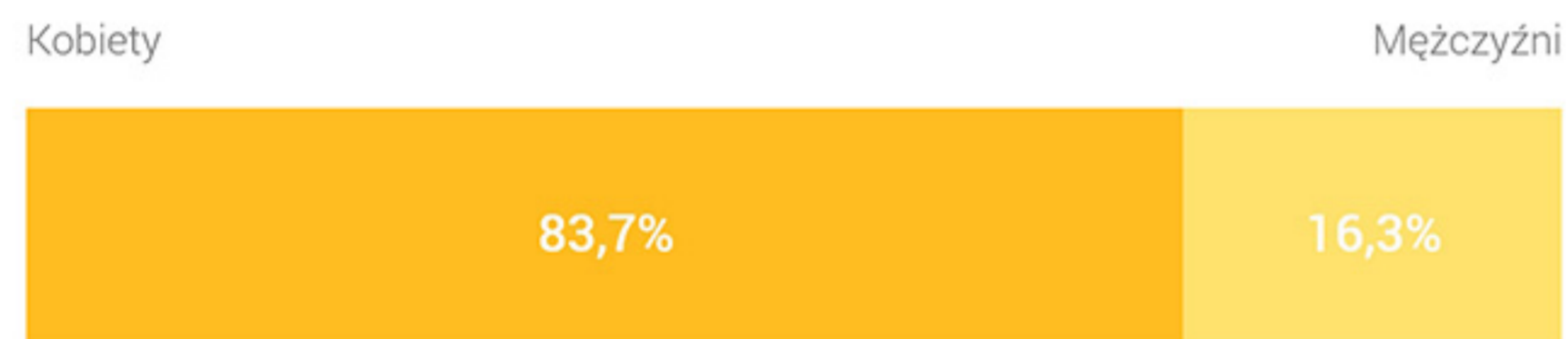

Wypełnionych
190 ankiet

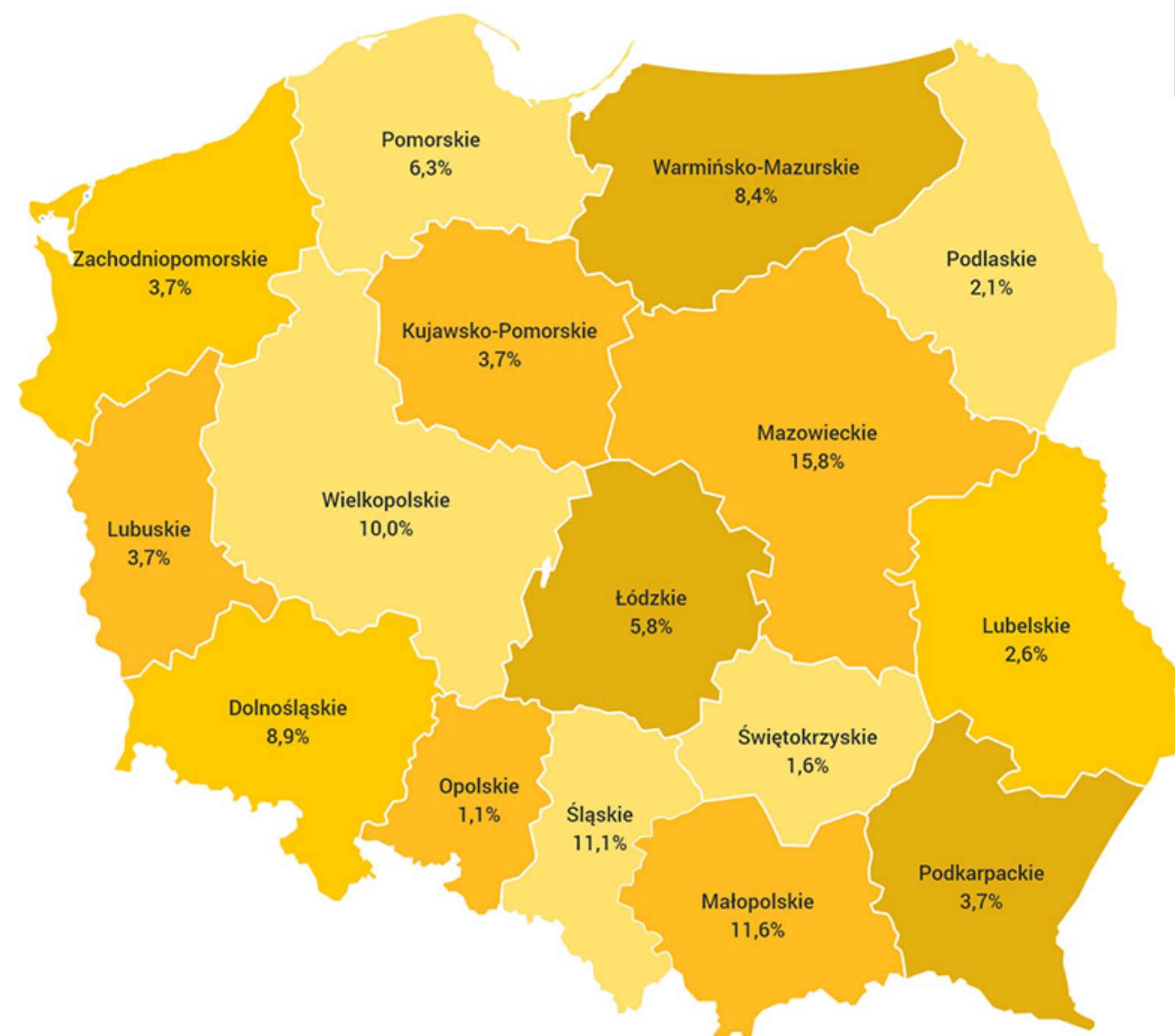
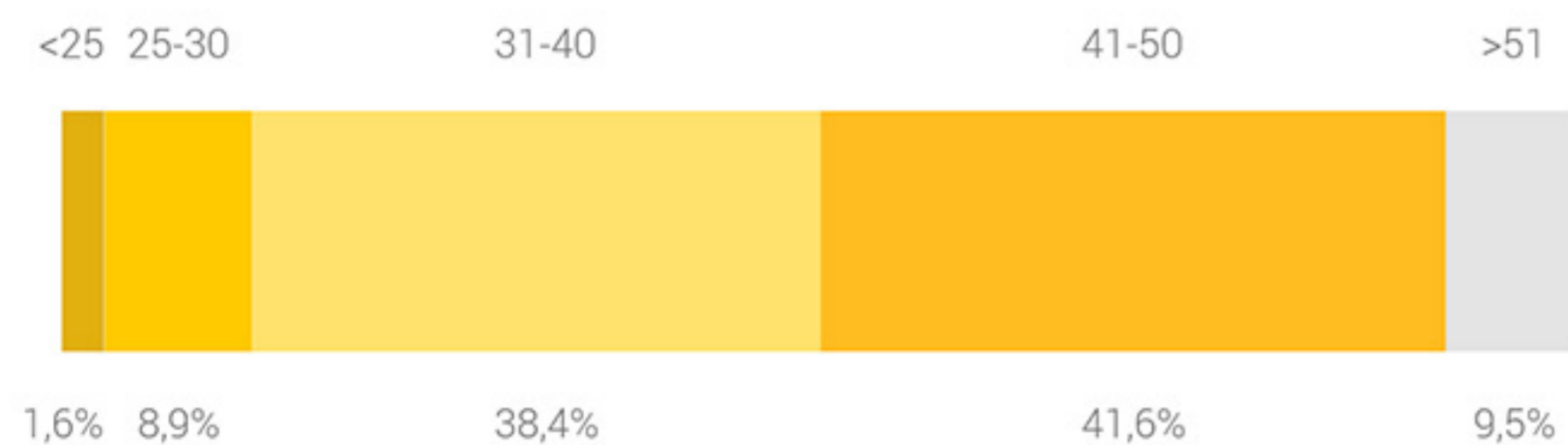
Sytuacja w edukacji z perspektywy rodzica

Wśród badanych na pytania odpowiedziało 83,7% kobiet oraz 16,3% mężczyzn. Największą grupę, 41,6% ogółu ankietowanych, stanowią osoby między 41 a 50 rokiem życia. Nieco mniej, bo 38,4% grupy badanej, tworzą rodzice w wieku 31-40 lat. Znacznie mniejszy udział w badaniu miały osoby w przedziale wiekowym powyżej 51 roku życia (9,5%) oraz w wieku 25-30 lat (8,9%).

PŁEĆ ANKIETOWANYCH RODZICÓW

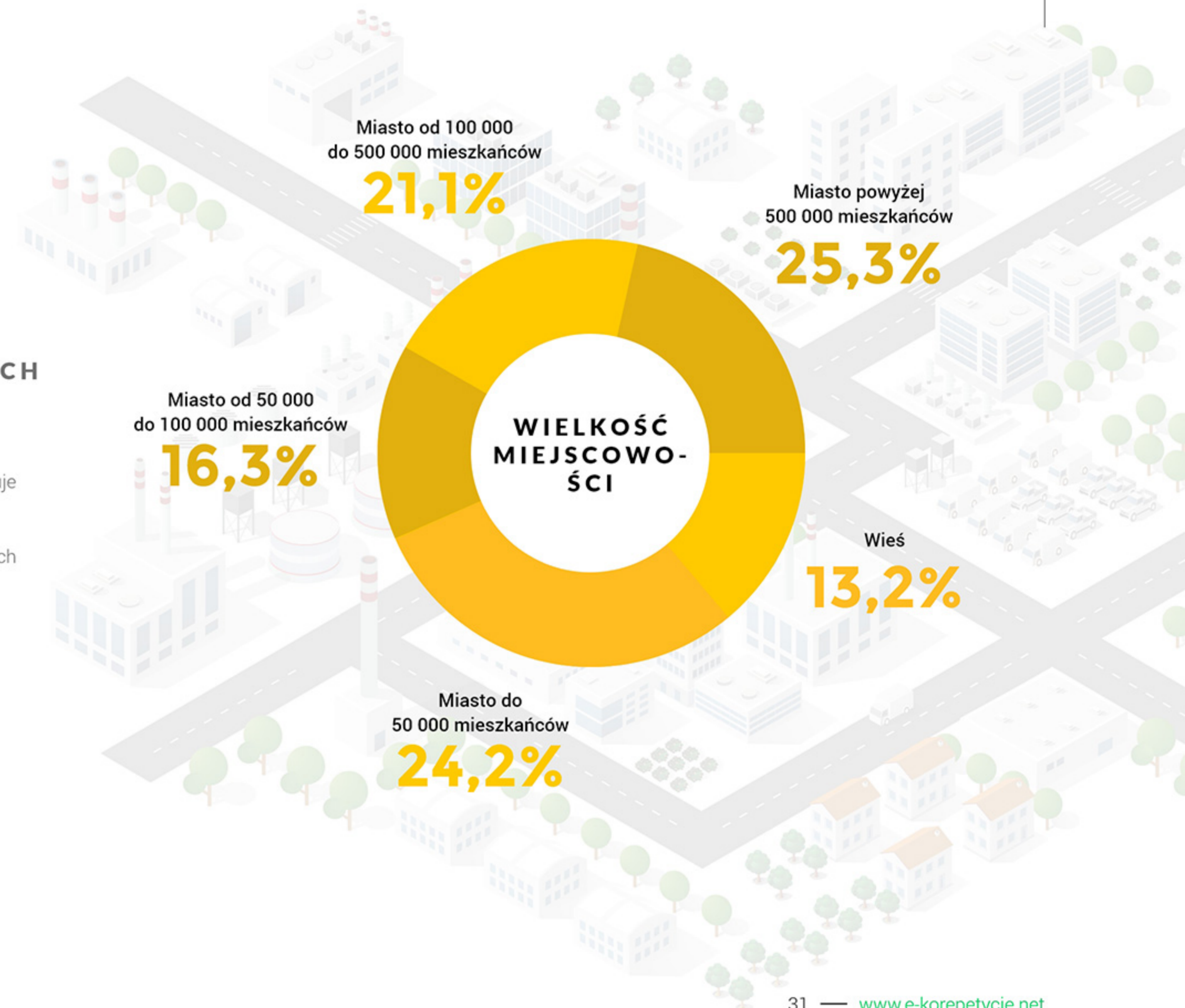
WIEK ANKIETOWANYCH RODZICÓW

W dalszej części ankiety badany został poproszony o wskazanie województwa, z którego pochodzi, oraz określenie wielkości miasta. Wśród ankietowanych znaleźli się przedstawiciele wszystkich województw w Polsce, przy czym największa liczba osób pochodziła z województw: mazowieckiego (15,8%), małopolskiego (11,6%), śląskiego (11,1%), wielkopolskiego (10,0%) oraz dolnośląskiego (8,9%).

STRUKTURA ZALUDNIENIA ANKIETOWANYCH

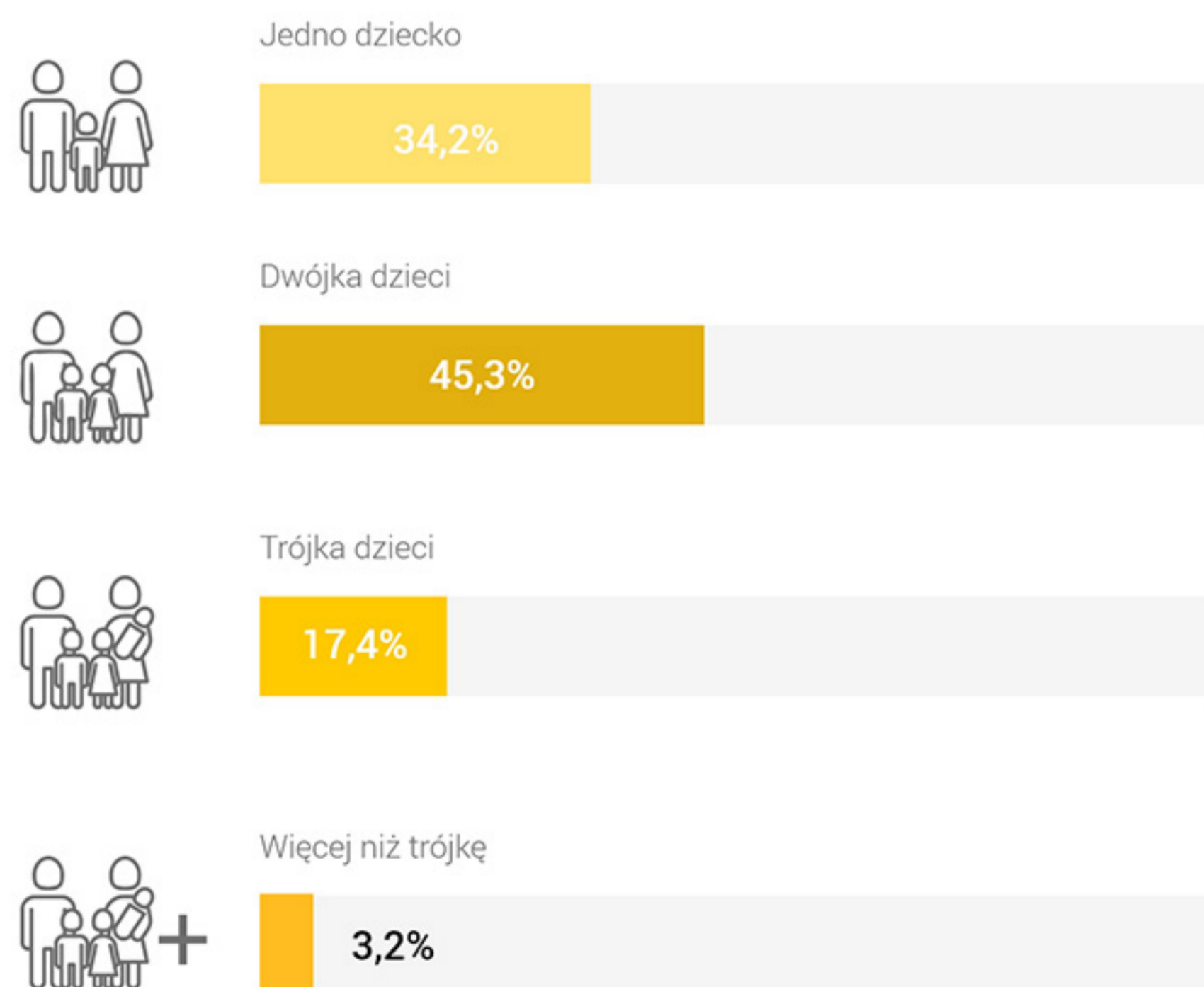
Dość równo natomiast rozłożył się udział badanych ze względu na wielkość miejscowości, w jakiej zamieszkują. Nieco ponad ¼ ankietowanych zamieszkuje w mieście powyżej 500 000 mieszkańców. Niewiele mniej, bo 24,2% rodzin to mieszkańcy małych miasteczek, do 50 000 mieszkańców. Z obszarów wiejskich pochodzi 13,2% nadesłanych odpowiedzi.

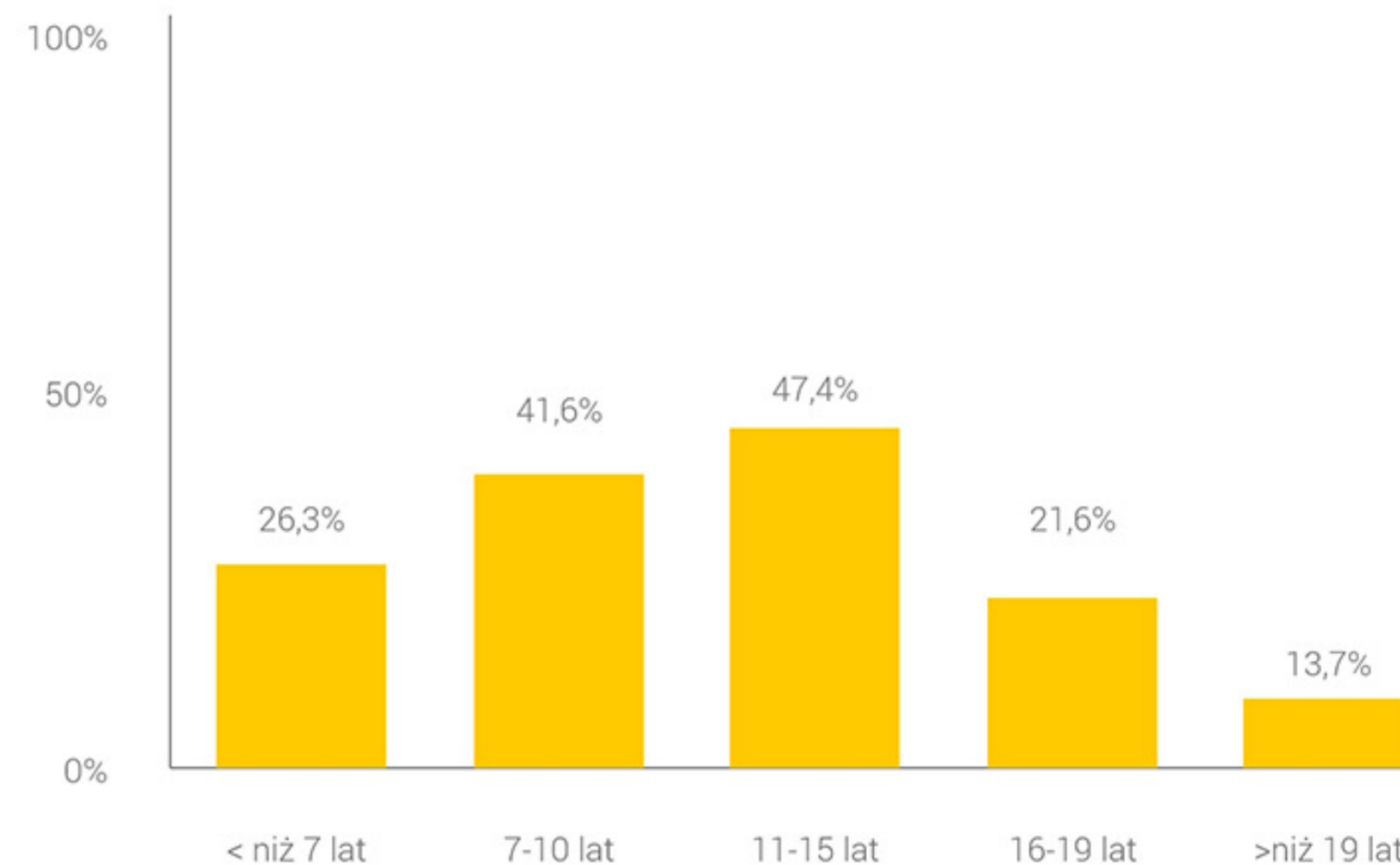
MODEL RODZINY ANKIETOWANYCH

Wśród osób, które odpowiadały na pytania w naszej ankiecie, zdecydowanie przeważa model rodziny 2+2. Aż 45,3% badanych posiada dwójkę dzieci.

Rodziny z jednym dzieckiem stanowią 34,2% ankietowanej populacji, a model 2+3 występuje u 17,4% rodzin. Jedynie 3,2% rodziców zaznaczyło, że posiada więcej niż trójkę dzieci.

WIEK DZIECI ANKIETOWANYCH

W przebadanych rodzinach zdecydowaną przewagę stanowią dzieci szkolne uczęszczające do szkół podstawowych. Potomstwo w wieku 7-10 lat stanowi 41,6% ogółu, a w wieku 11-15 lat aż 47,4% dzieci. Wśród ankietowanych 50 osób zaznaczyło, że posiada dzieci w wieku przedszkolnym, poniżej 7 lat, a 21,6% rodziców wychowuje nastolatków w wieku 16-19 lat. 13,7% rodziców ma już dorosłe potomstwo w przedziale wiekowym 19-25 lat.

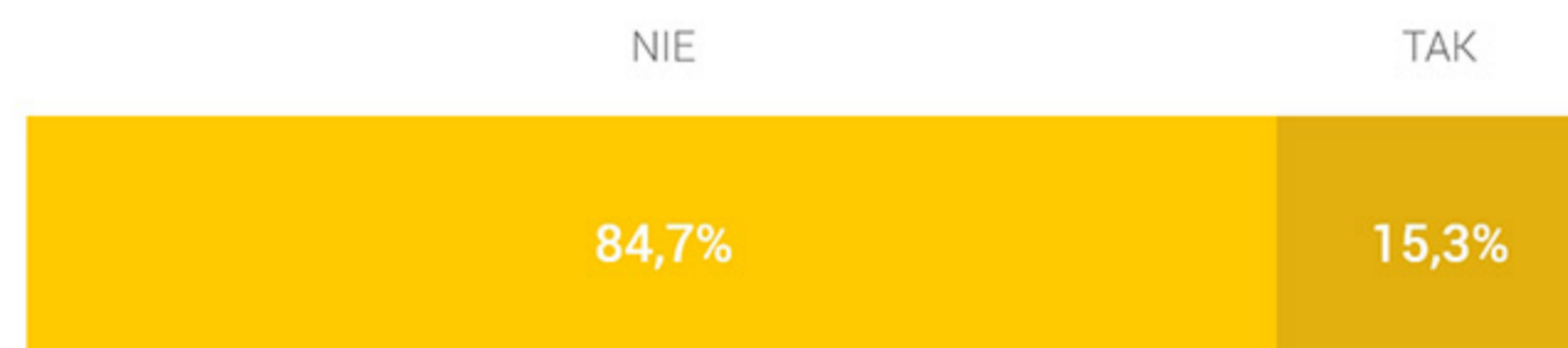
PRACA ZDALNA RODZICÓW I ZAPEWNIENIE OPIEKI

W związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną wiele firm umożliwiło swoim pracownikom przejście na zdalny tryb pracy, czyli tzw. home office. W tym samym czasie zostały również zamknięte placówki edukacyjne i wychowawczo-opiekuńcze. Wielu rodziców stanęło przed faktem, że musi jednocześnie, w ciągu dnia, pogodzić obowiązki zawodowe, rodzicielskie, a często również edukacyjne. To zdecydowanie stało się wyzwaniem dla wielu rodzin.

Niestety nie wszyscy mieli również komfort przejścia na pracę zdalną i pozostania w domu z możliwością zapewnienia opieki dzieciom. Jedynie 59,5% ankietowanych mogło pracować z domu. Prawie 20% mogło skorzystać z opcji mieszanej pracy, co oznaczało konieczność pracy w biurze przez kilka dni w tygodniu. 1/5 ankietowanych nie miała żadnej możliwości pracy poza zakładem pracy. W związku z tym nieco ponad 31% musiało poszukać pomocy osób trzecich przy opiece nad dziećmi. Pozostali mogli zająć się potomstwem samodzielnie.

CZY OTRZYMALIŚCIE WSPARCIE TECHNICZNE LUB WSPARCIE Z OBSŁUGI APLIKACJI DO NAUKI ONLINE OD SZKOŁY?

DZIENNY CZAS TRWANIA LEKCJI ONLINE

Od 12 marca 2020 roku zostały zawieszane zajęcia edukacyjne w szkołach i na uczelniach wyższych. 16 marca placówki te zostały całkowicie zamknięte, a od tej pory program edukacyjny miał być realizowany w formie zdalnej. W związku z brakiem konkretnych wytycznych, co do sposobu realizacji zajęć, każda szkoła działała na własną rękę, a stosowane metody i wykorzystywane narzędzia były różnorakie. Jedyne, czego wymagano od uczniów, to dostęp do komputera i łącza internetowego. Niestety nie wszystkie placówki były w stanie zapewnić w tej kwestii wsparcie podopiecznym. **Blisko 85% ankietowanych rodziców zaznaczyło, że nie otrzymało żadnego wsparcia sprzętowego, ani szkolenia z obsługi aplikacji, które były wykorzystywane do nauki.** A należy mieć na względzie fakt, że nie każdy musi posiadać odpowiedni sprzęt czy umiejętności posługiwania się aplikacjami.

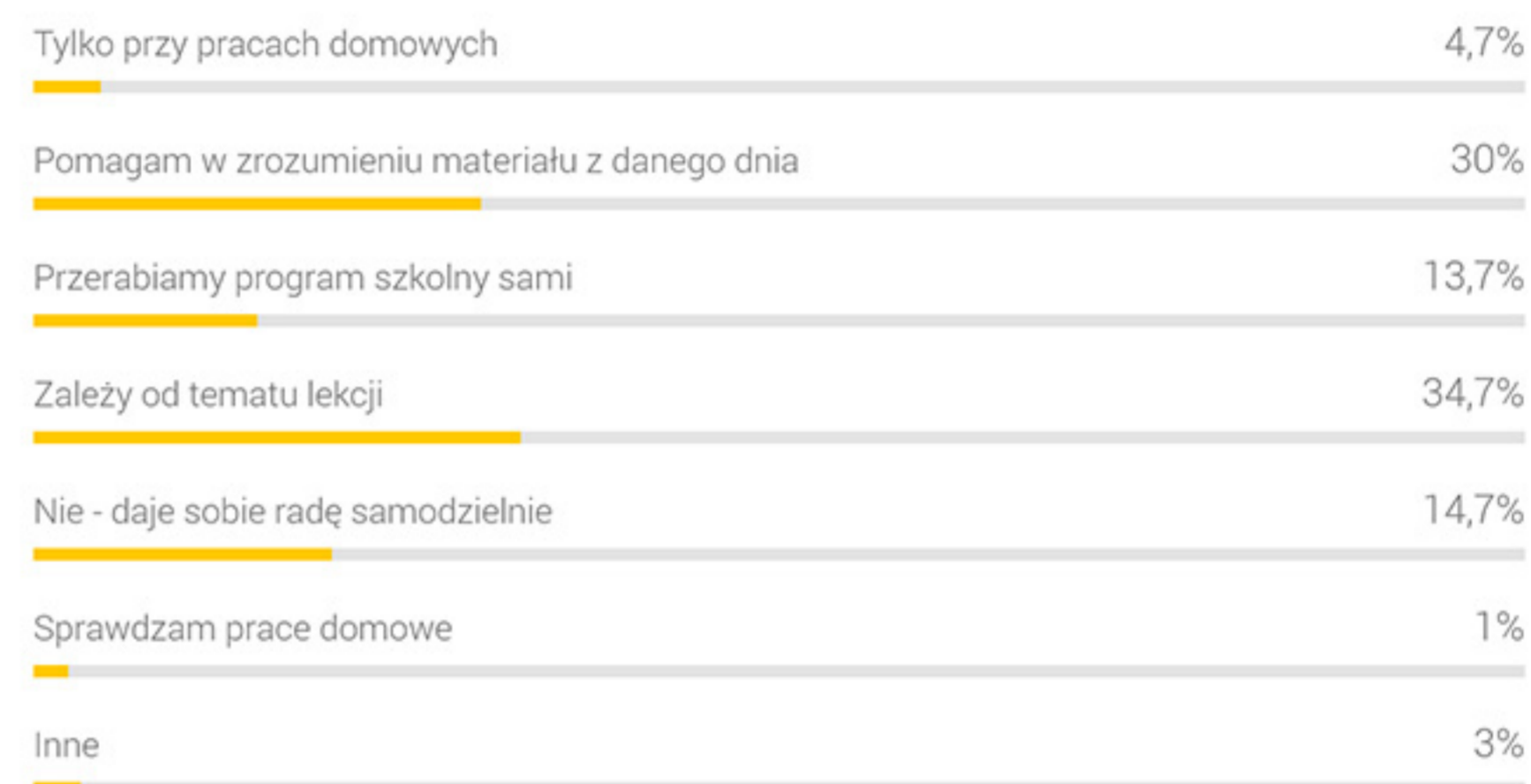
W większości szkół lekcje online nie były prowadzone ze wszystkich przedmiotów szkolnych. Jedyne 21,1% badanych wskazało, że dziecko uczestniczy w zdalnych lekcjach ze wszystkich przedmiotów. **Powstały również różnice pomiędzy planem e-lekcji, a dotychczas realizowanym planem zajęć stacjonarnych.** 40,5% rodziców wskazało, że zdalne lekcje trwają z reguły od godziny do 3 godzin dziennie. W przypadku 28,4% dzieci był to czas od 3 do 5 godzin, a podobny procent uczniów, bo 27,9% miało mniej niż godzinę zajęć dziennie. Jedyne 3,2% ankietowanych odpowiedziało, że ich potomstwo ma więcej niż 5 godzin zajęć w ciągu dnia.

SYSTEM PROWADZENIA LEKCJI ONLINE

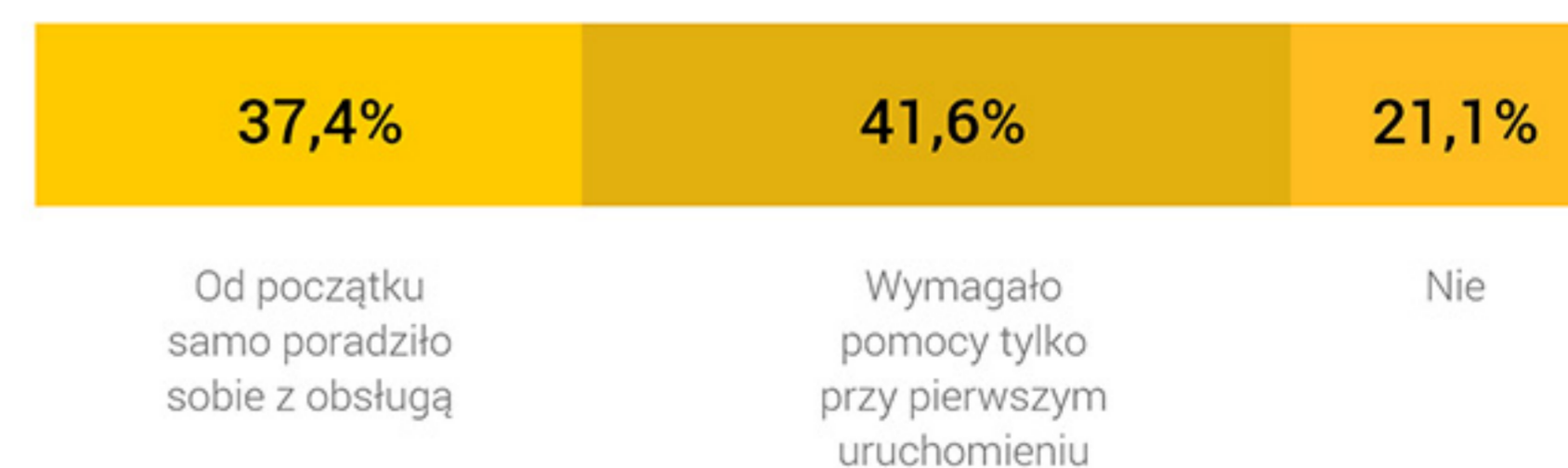
Po przejściu na zdalne nauczanie okazało się, że system prowadzenia lekcji i sposób przekazywania materiału przez nauczycieli nie jest wystarczający. Dlatego aż 78,4% rodziców przyznało, że konieczna jest pomoc w opanowaniu nowego materiału przez dziecko. Dodatkowo 34,7% ankietowanych pomagało przy trudniejszych pracach domowych i przygotowaniu się do sprawdzianów czy klasówek. 30% rodziców zadeklarowało codzienną pomoc dziecku przy opanowaniu bieżącego materiału, a 13,7% przerabiało materiał z każdego przedmiotu w całości samodzielnie z dzieckiem. Blisko 15% uczniów dawało sobie radę bez pomocy rodzica z lekcjami i przyswojeniem wiedzy z nowych tematów.

Pocieszające jest, że prawie 78% dzieci potrafiło samodzielnie obsługiwać programy i aplikacje, których wymagała szkoła przy prowadzeniu zdalnych lekcji. Część z nich wymagała jedynie pomocy przy pierwszym uruchomieniu i logowaniu. Pozostała jednak 1/5 uczniów, którym była potrzebna bieżąca pomoc dorosłego przy komputerze. Problem ten dotyczył szczególnie dzieci młodszych.

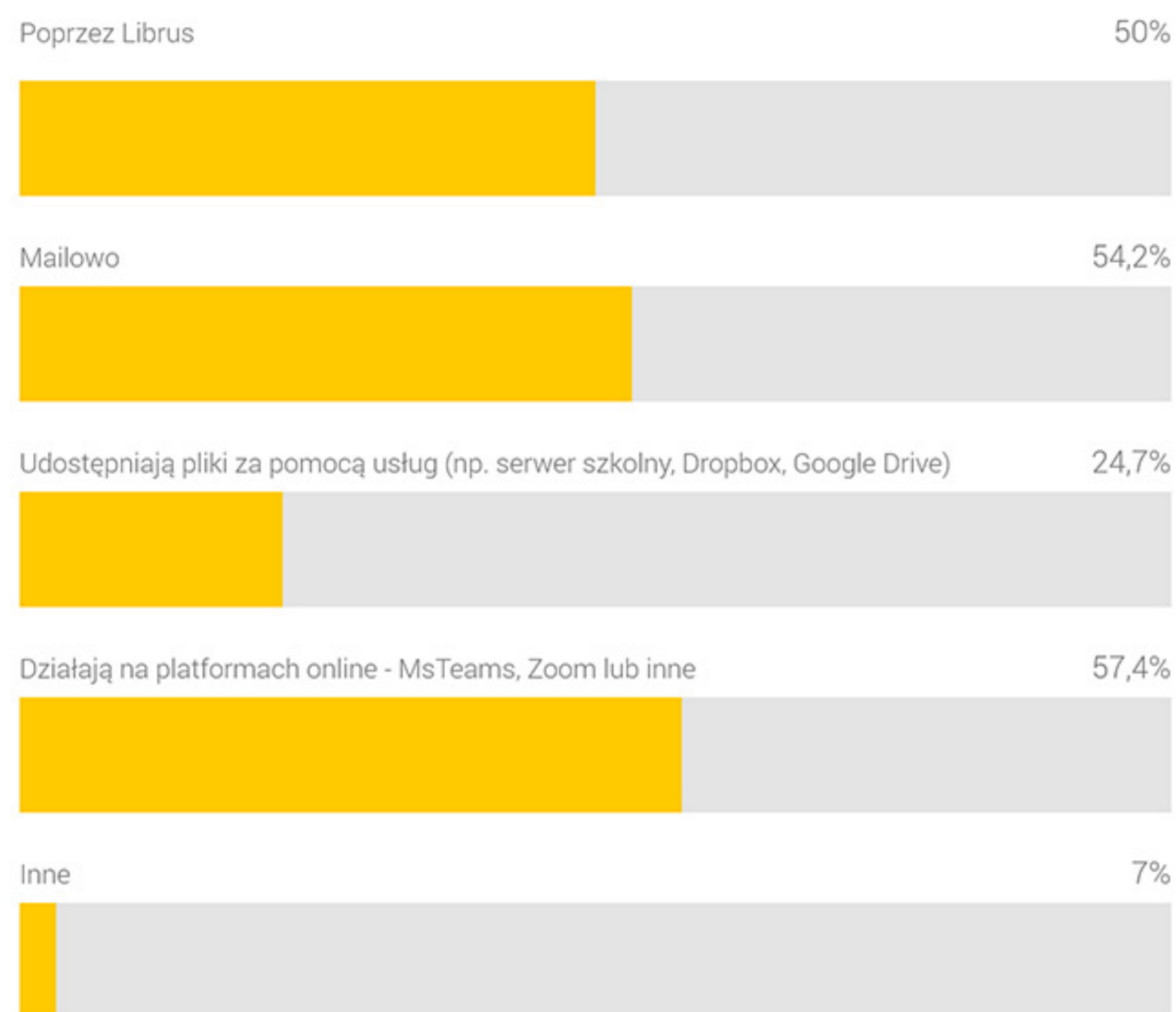
POMOC RODZICA W NAUCE I PRACACH DOMOWYCH

CZY DZIECKO PORADZIŁO SOBIE Z OBSŁUGĄ KOMPUTERA I APLIKACJI?

FORMA PRZESYŁANYCH MATERIAŁÓW DO NAUKI

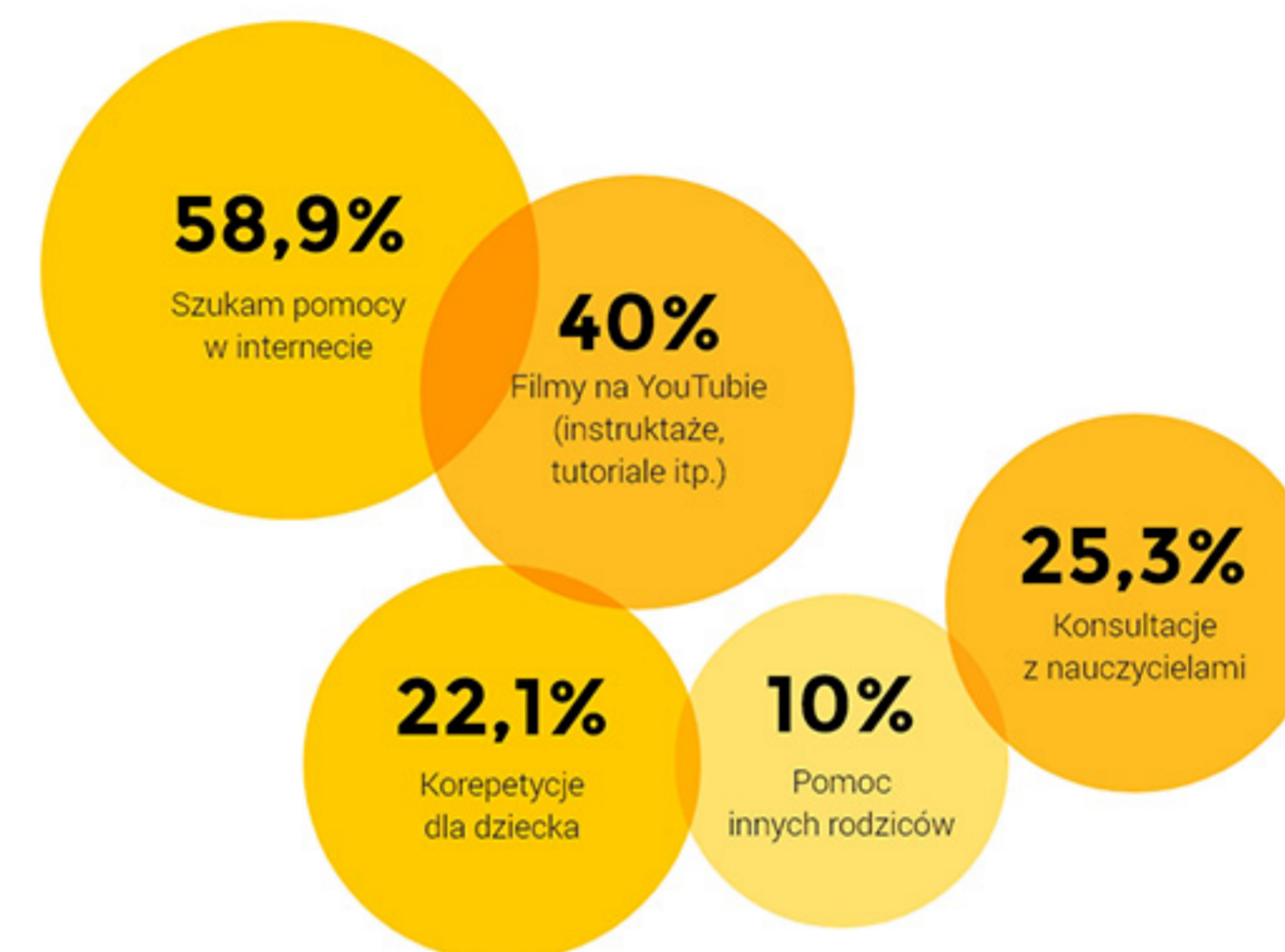
W związku z tym, że nie było żadnych ogólnych dyrektyw związanych ze sposobem przesyłania materiałów dla uczniów czy formy zadawania prac domowych, szkoły mogły samodzielnie zdecydować, jak tą sprawę rozwiązać. Zapytaliśmy więc rodziców, w jaki sposób prowadzone były zajęcia i przekazywane materiały do nauki. Pytanie umożliwiało wybór kilku odpowiedzi, dlatego sumaryczna liczba procentowa jest większa niż 100.

Większość uczniów pracowała na internetowych platformach do prowadzenia zajęć online np. MsTeams, Zoom czy Skype. Z tej opcji korzystało 57,4% dzieci. Nieco mniej rodziców, bo 54,2%, zadeklarowało, że ich pociechy otrzymywały materiały mailowo. Dokładnie połowa badanych posługiwała się dziennikiem elektronicznym Librus, przez który możliwe jest wysyłanie wiadomości oraz zapisywanie prac domowych wraz z plikami do pobrania. Jedynie ¼ ankietowanych miała dostarczane materiały na wirtualnych dyskach np. Google Drive lub Dropbox czy za pośrednictwem szkolnej chmury.

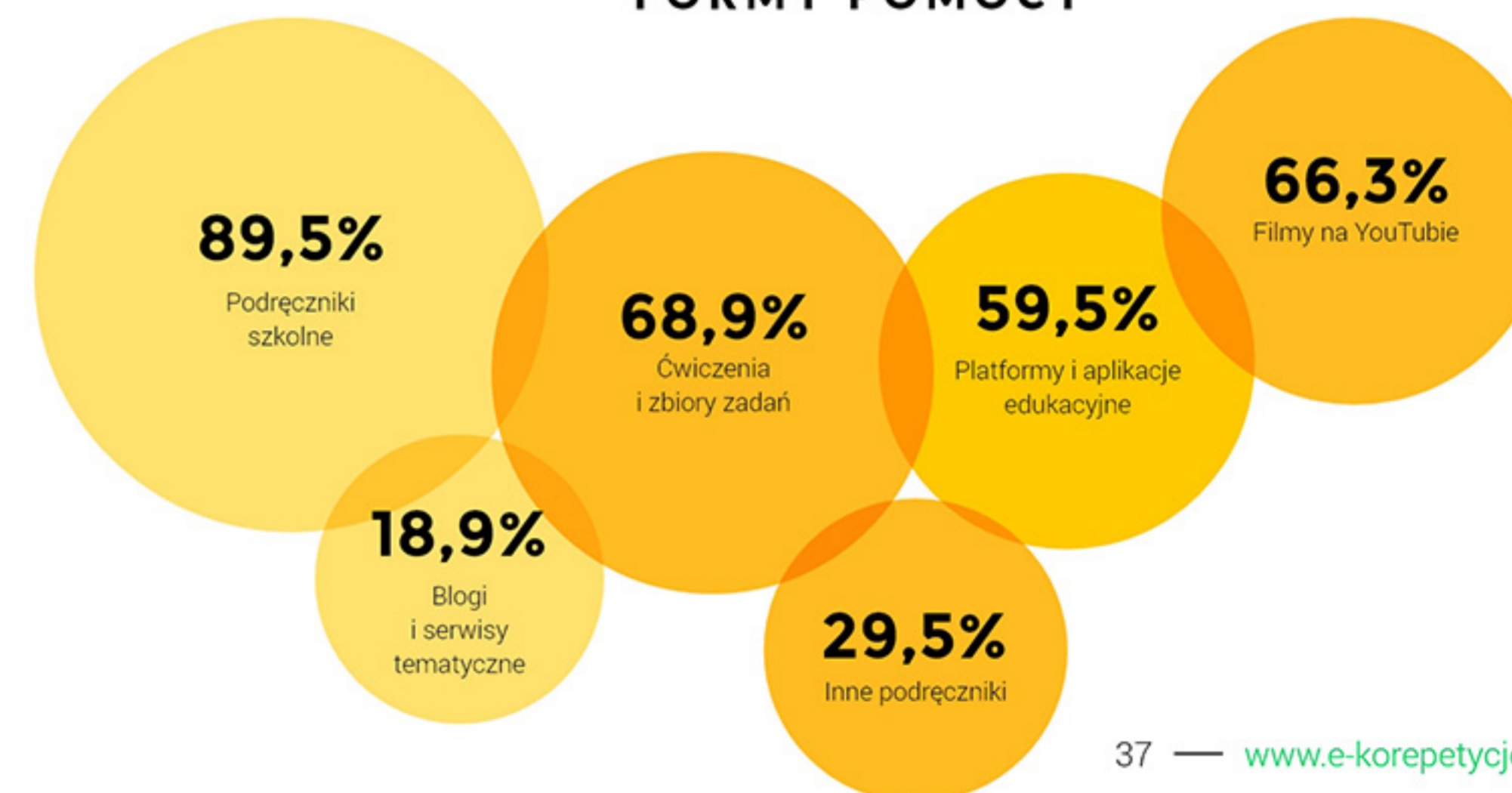
MATERIAŁY I FORMY POMOCY W NAUCE DZIECKA

Samo przekazanie przez nauczycieli tematów do opanowania to jedno. Z drugiej strony potrzebne były materiały, które umożliwiały zapoznanie się z zagadnieniem czy przećwiczenie w praktyce nowych umiejętności. Większość rodziców wskazała tu szkolne podręczniki (89,5% badanych) oraz ćwiczenia i zbiory zadań (68,9%). Prawie 70% uczniów korzystało z poleconych filmów na YouTube, a 60% z platform i aplikacji edukacyjnych. Blisko 30% dzieci, według rodziców, musiało sięgnąć po inne książki lub posiłkować się serwisami tematycznymi i blogami. Rodzice, którzy chcieli lub byli zmuszeni wspomóc dziecko w edukacji, najczęściej szukali pomocy w Internecie. Z tego źródła wiedzy korzystało prawie 60% dorosłych. Nieco mniej, bo 40% osób wspomagało się filmami i tutorialami zamieszczanymi na kanale YouTube. Blisko ¼ rodziców posiłkowało się konsultacjami z nauczycielem, a 22% badanych zdecydowało się skorzystać z korepetycji. Co dziesiąty rodzic konsultował swoje wątpliwości i szukał pomocy u innego rodzica. W jednym przypadku tata zaznaczył, że wiedzę i mądrość w sprawie szkolnych zadań czerpał od żony. **Potrzeba większej pomocy dzieciom mogła wynikać z faktu, że aż 37,4% respondentów uważa, że nauczyciele nie przedstawiali nowych tematów w sposób jasny i klarowny.** Trudności w nauce mogły również wynikać z tego, że całkowitej zmianie uległ cały system. Nad głową ucznia nie stał już nauczyciel pilnujący dyscypliny, kontrola zdalna nad postępami w nauce czy odrabianiu prac domowych również nie jest tak skuteczna jak w przypadku zajęć tradycyjnych. Dla wielu dzieci pozostanie w domach równało się wakacjom i również potrzebowały czasu na przestawienie swojego podejścia do spraw nauki.

MATERIAŁY

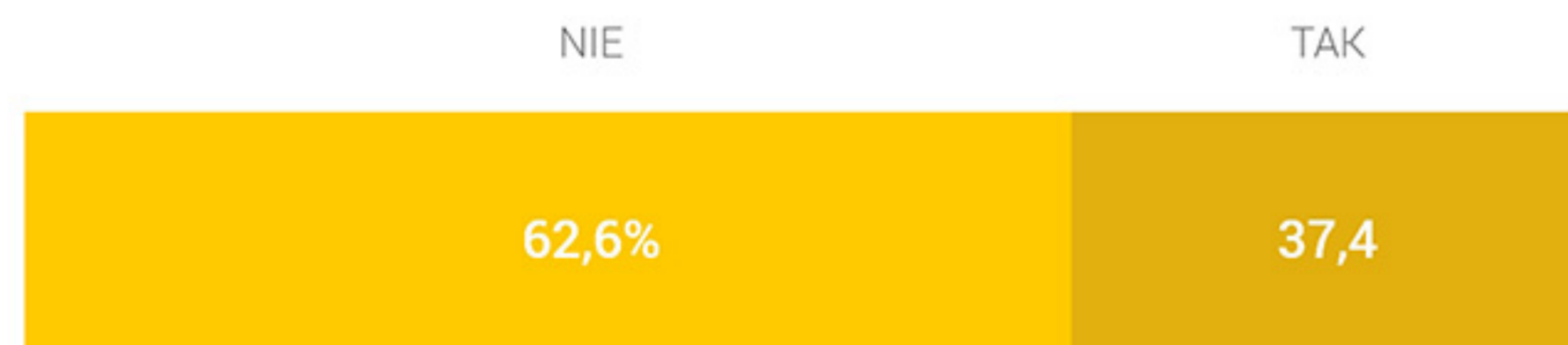
FORMY POMOCY

USTALONY STAŁY HARMONOGRAM DNIA

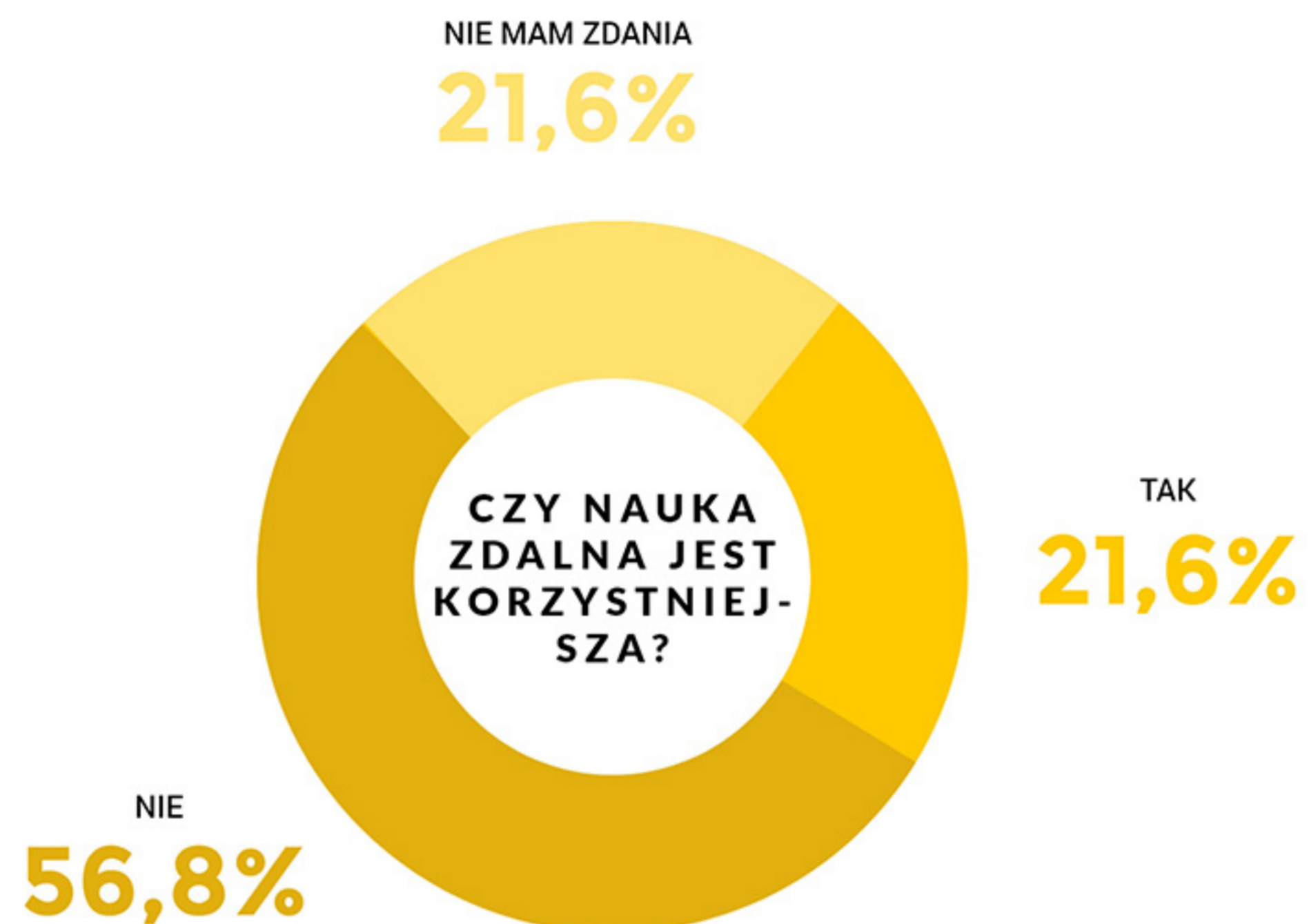

KLAROWNOŚĆ PRZEDSTAWIANYCH TEMATÓW DO NAUKI PRZEZ NAUCZYCIELI

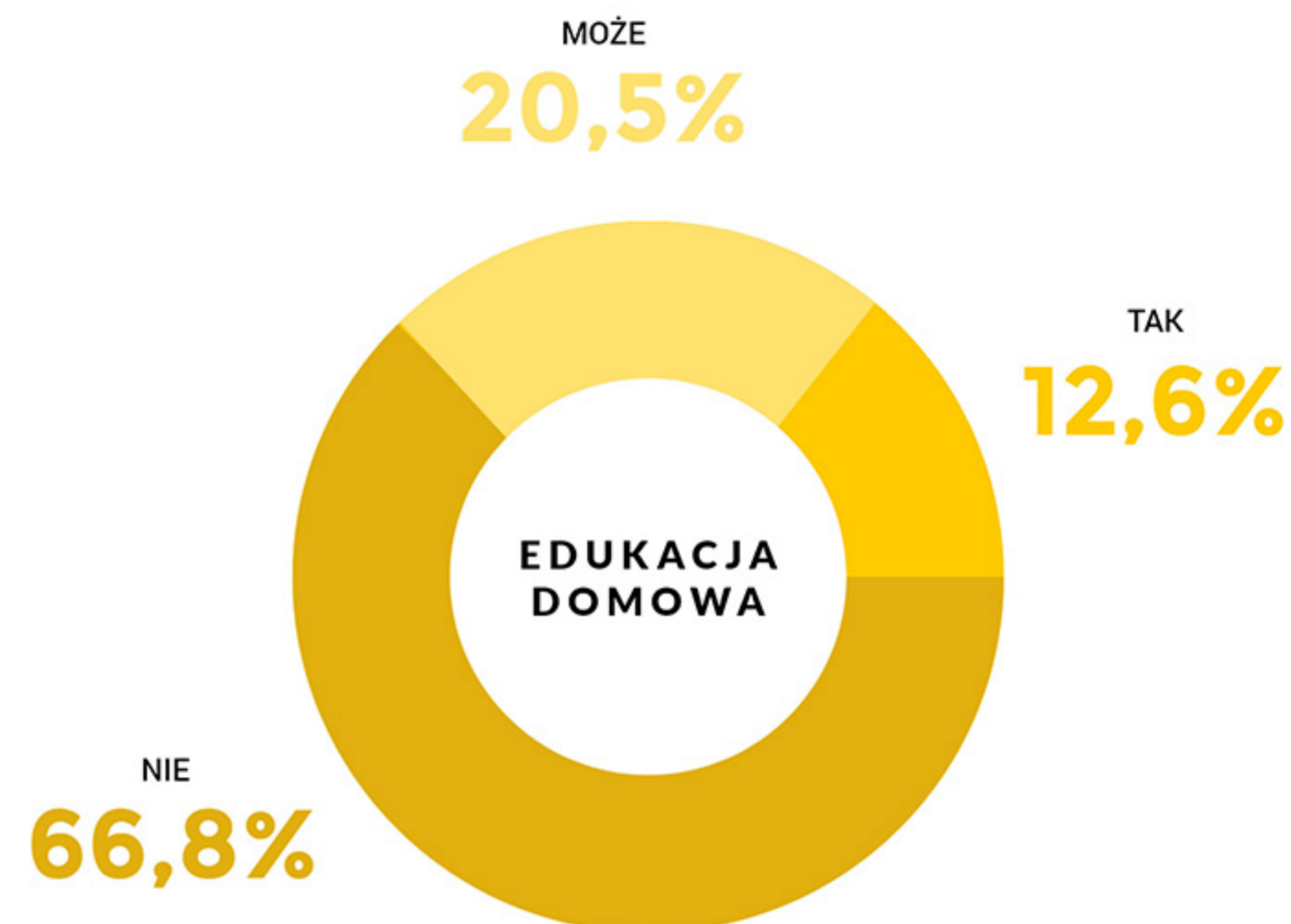

Przejęcie na zdalny tryb pracy zawodowej i jednoczesna obecność dzieci, które wymagają opieki i pomocy, sprawiła wiele trudności. Sytuacja wymagała przeorganizowania całego dnia i ułożenia harmonogramów na nowo. Stąd blisko 60% rodziców poinformowało, że wprowadzony został u nich stały plan dnia, który dzielił się na czas na naukę i czas wolny. Sytuacji nie ułatwiły też problemy z edukacją online. Największa liczba rodziców skarżyła się na różne wymagania różnych nauczycieli. **Chodziło o brak ustalenia jednej formy na przekazywanie materiałów czy odsyłanie gotowych prac do oceny. W taki oto sposób jednemu nauczycielowi należało odsyłać zdjęcia na maila, innemu skany na szkolną chmurę, a kolejny wymagał rozwiązania zadań w edytowalnym pliku online.** Do tego doszła bardzo duża ilość materiału, które dziecko musiało samodzielnie opanować. Na ten problem wskazało blisko 60% respondentów. W przypadku posiadania kilkorga dzieci w obowiązku szkolnym pojawiał się także problem ze sprzętem – co piąty rodzic wybrał taką odpowiedź, oraz trudności techniczne podczas połączenia na zdalnych lekcjach wynikające z obciążenia łącza internetowego. W związku z tym, że każda szkoła inaczej realizowała program zdalnego nauczania, rodzic musiał dokładnie wiedzieć, które dziecko z jakiej platformy korzysta i w jaki sposób będą przebiegały zajęcia. Ta sytuacja powodowała dyskomfort u prawie 50% ankietowanych rodziców. Nie bez znaczenia pozostało samo przygotowanie nauczycieli do prowadzenia zajęć w sieci. Na nich narzekało nieco ponad 40% badanych.

Sytuacja w edukacji z perspektywy rodzica

Jakie zatem są ogólne odczucia rodziców po przejściu na tryb zdalnej nauki?
Prawie 57% rodziców uważa, że nauka online jest mniej korzystna od tradycyjnej formy nauczania, a 66,8% odpowiadających przyznaje, że nie zdecydowałoby się na przejście na edukację domową, przy której dziecko nie ma codziennego wsparcia ze strony nauczyciela.

Mimo wszelkich trudności, wśród badanych znajdują się także osoby, które pozytywnie oceniają e-lekcje i uważają, że ta forma nauczania jest z korzyścią dla ich pociech. Grupę tę stanowi 21,6% ankietowanych. Natomiast 12,6% zdecydowałoby w przyszłości na przejście na edukację domową.

Sytuacja w edukacji

Na podstawie ankiety
z 2020 roku dla uczniów

Sytuacja w edukacji z perspektywy **ucznia**

W badaniu udział wzięło 490 respondentów. Ankieta została skierowana do uczniów szkół podstawowych, średnich oraz studentów w przedziale wiekowym od 7 do 25 roku życia.

Badanie zostało przeprowadzone w dniach 02-21.06.2020 roku.

Ankieta składała się z 18 pytań dotyczących danych demograficznych, sposobu prowadzenia przez szkołę zajęć, wykorzystanych do nauki zdalnej narzędzi oraz problemów i trudności uczniów związanych z nauczaniem na odległość.

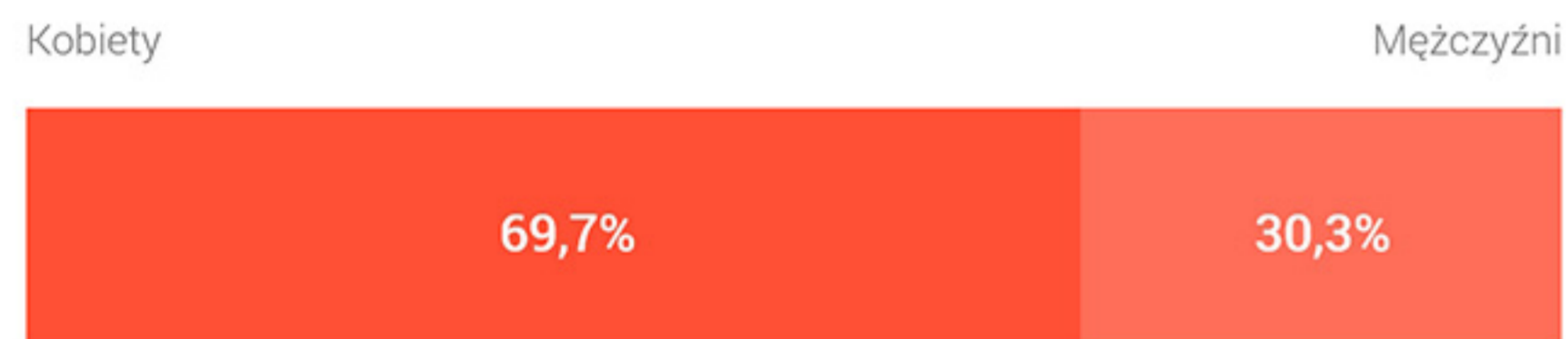

Wypełnionych
490 ankiet

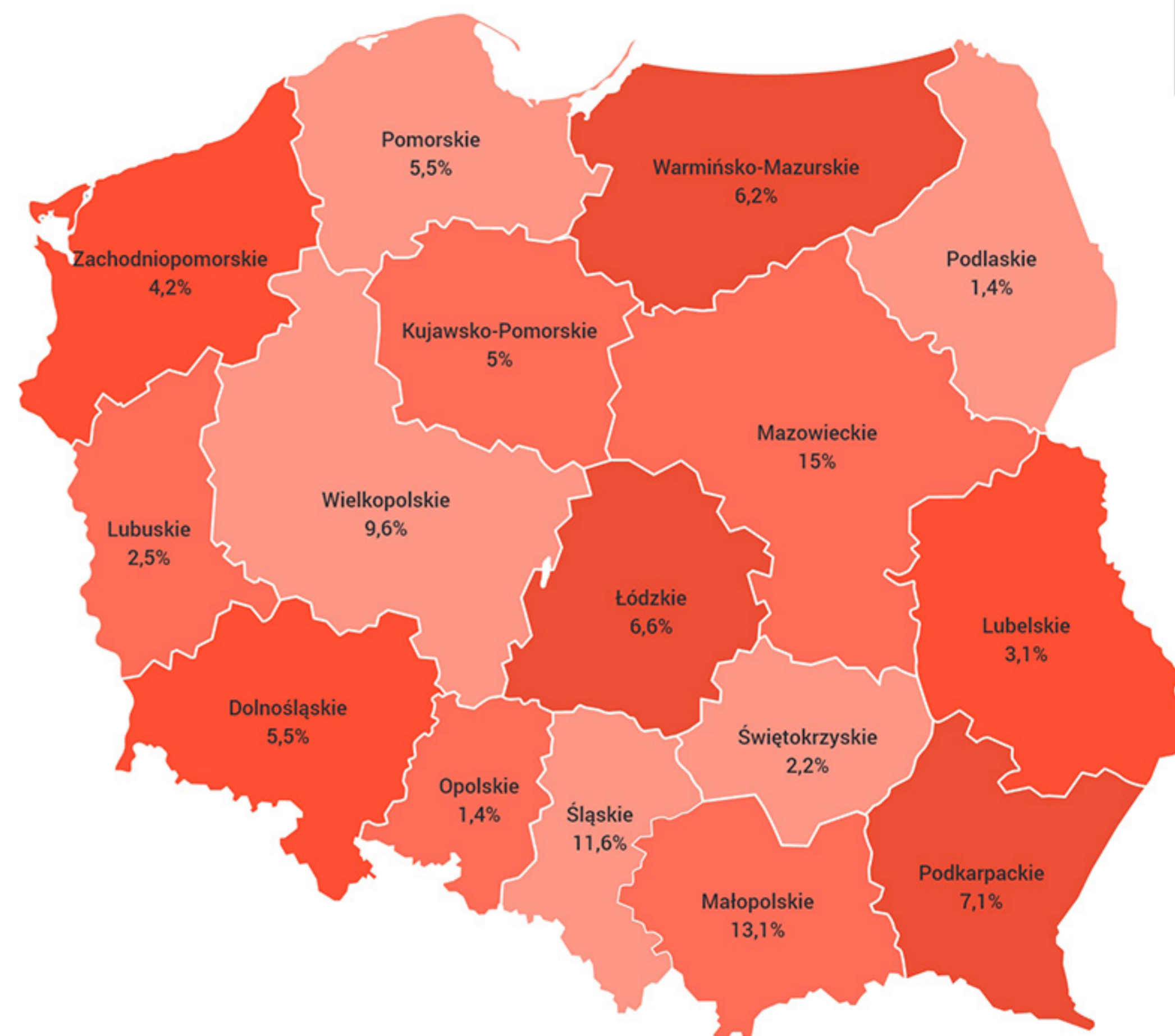
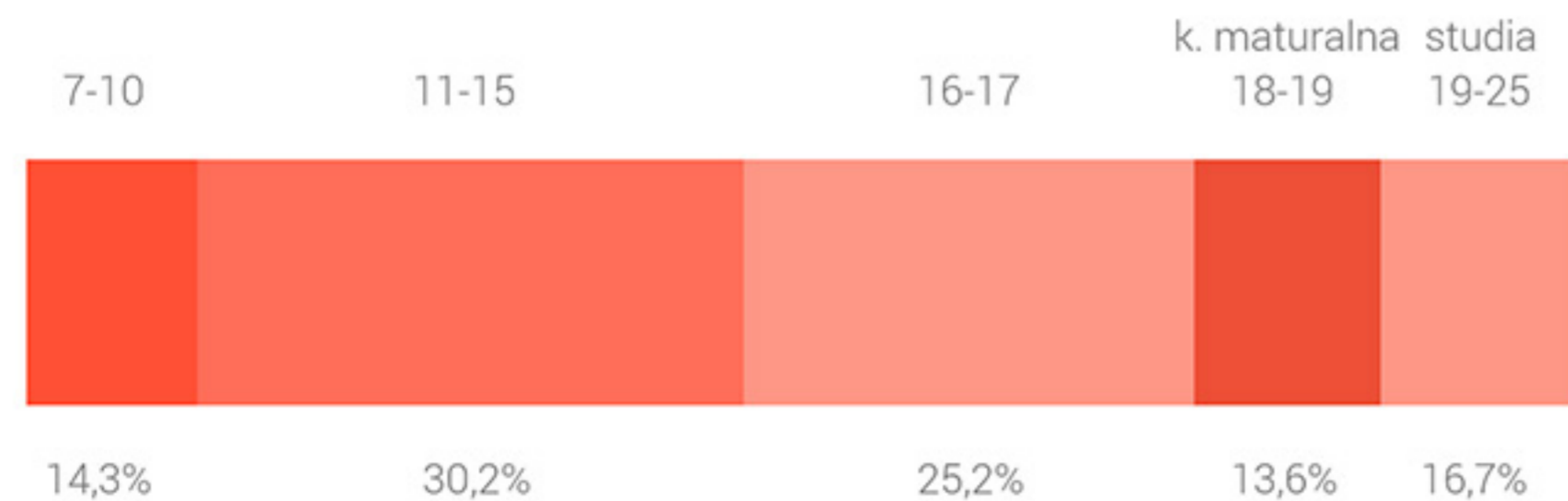
Sytuacja w edukacji z perspektywy ucznia

Wśród badanych na pytania odpowiedziało 69,7% kobiet oraz 30,3% mężczyzn. Najliczniej reprezentowaną grupą ankietowanych były osoby w wieku 11-15 lat, które stanowiły 30,2% całej grupy. Niewiele mniej, bo 25,2%, były osobami w wieku 16-17 lat. Dość liczna była również próba osób studiujących w przedziale wiekowym 19-25 lat, jak również maturzyści w wieku 18-19 lat.

PŁEĆ ANKIETOWANYCH UCZNIÓW

WIEK ANKIETOWANYCH UCZNIÓW

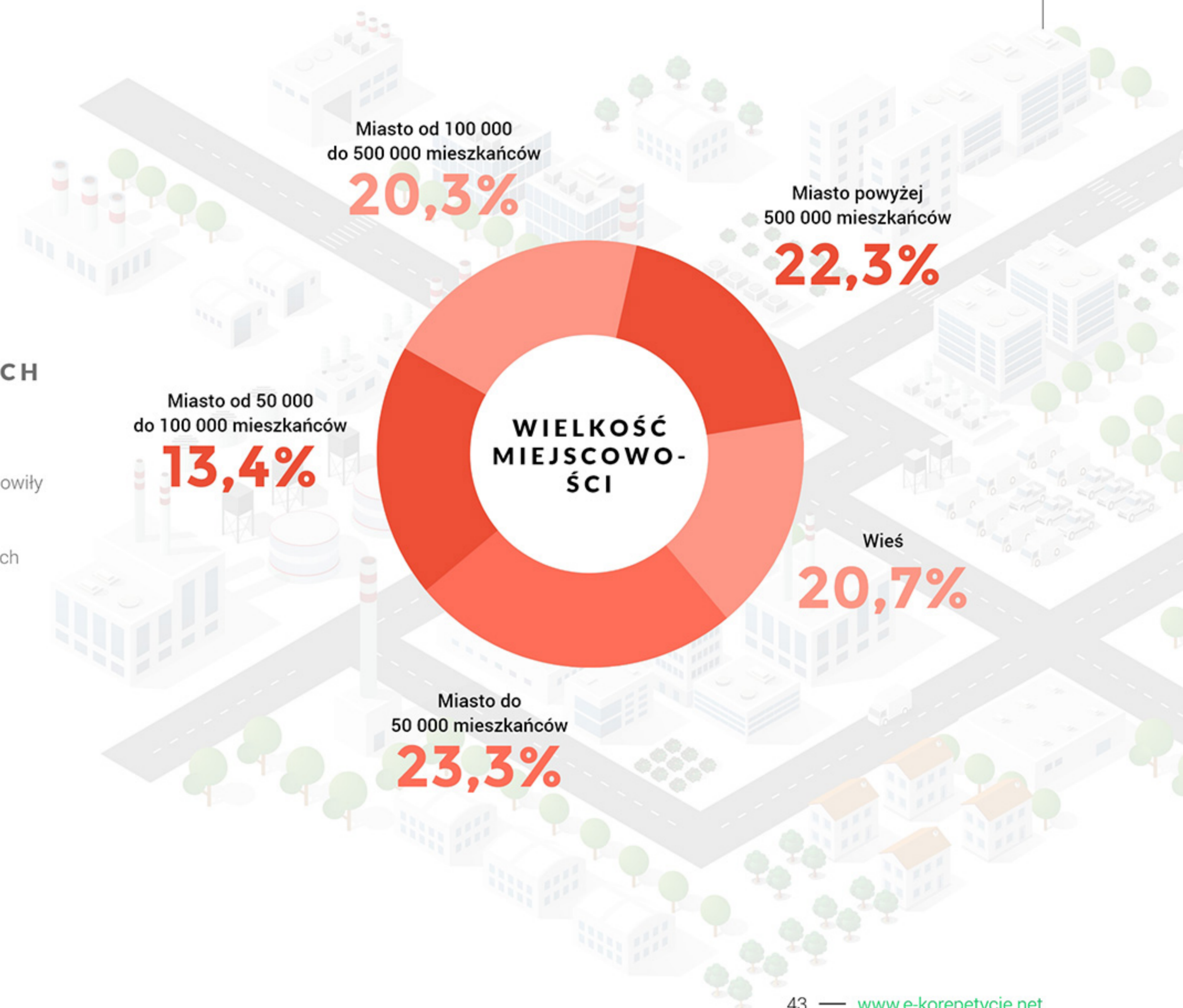

W dalszej części ankiety badany został poproszony o wskazanie województwa, z którego pochodzi, oraz określenie wielkości miasta. Wśród ankietowanych znaleźli się przedstawiciele wszystkich województw w Polsce, przy czym największa liczba osób pochodziła z województw: mazowieckiego (15%), małopolskiego (13,1%), śląskiego (11,6%), wielkopolskiego (9,6%) oraz podkarpackiego (7,1%)

Sytuacja w edukacji z perspektywy **ucznia**

STRUKTURA ZALUDNIENIA ANKIETOWANYCH

Pod względem wielkości miejscowości zamieszkania ankietowanych w przeważającej grupie były osoby z miast poniżej 50 000 mieszkańców. Stanowiły one 23,3% ogółu uczniów. Najmniejszy odsetek badanych pochodził z miasta o liczbie ludności od 50 000 do 100 000 mieszkańców. W pozostałych lokacjach stosunek procentowy był zbliżony i wynosił ok. 20%.

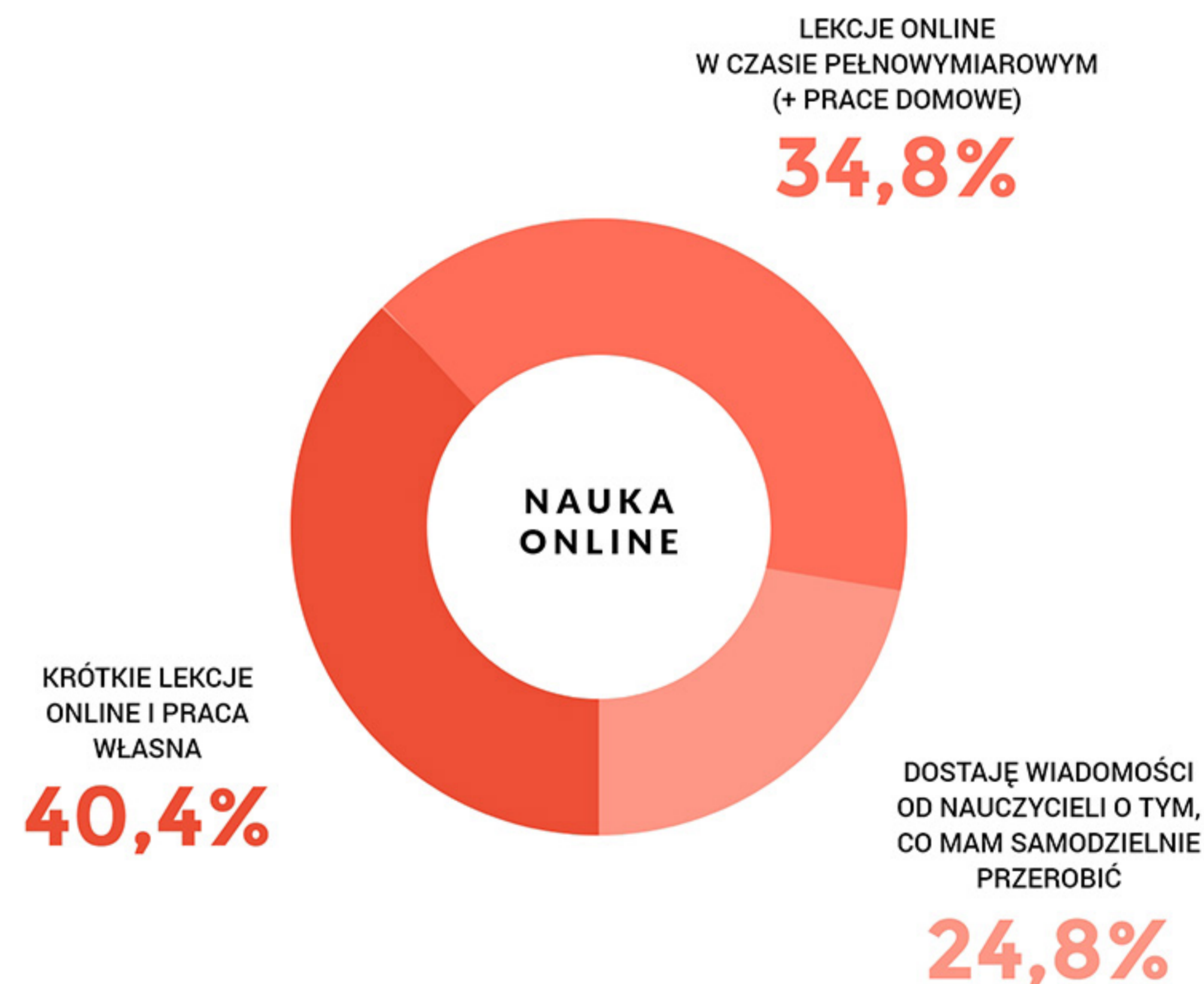

NAUCZANIE ONLINE W CZASIE PANDEMII

Po ogłoszeniu zamknięcia szkół konieczne było znalezienie właściwych rozwiązań, które umożliwiłyby nauczycielom dalszą edukację dzieci i młodzieży. Nie do końca była możliwość prowadzenia zajęć w dokładnie takim harmonogramie, jak były one realizowane w szkole. Zapytaliśmy uczniów, jak wygląda nauka w ich szkołach.

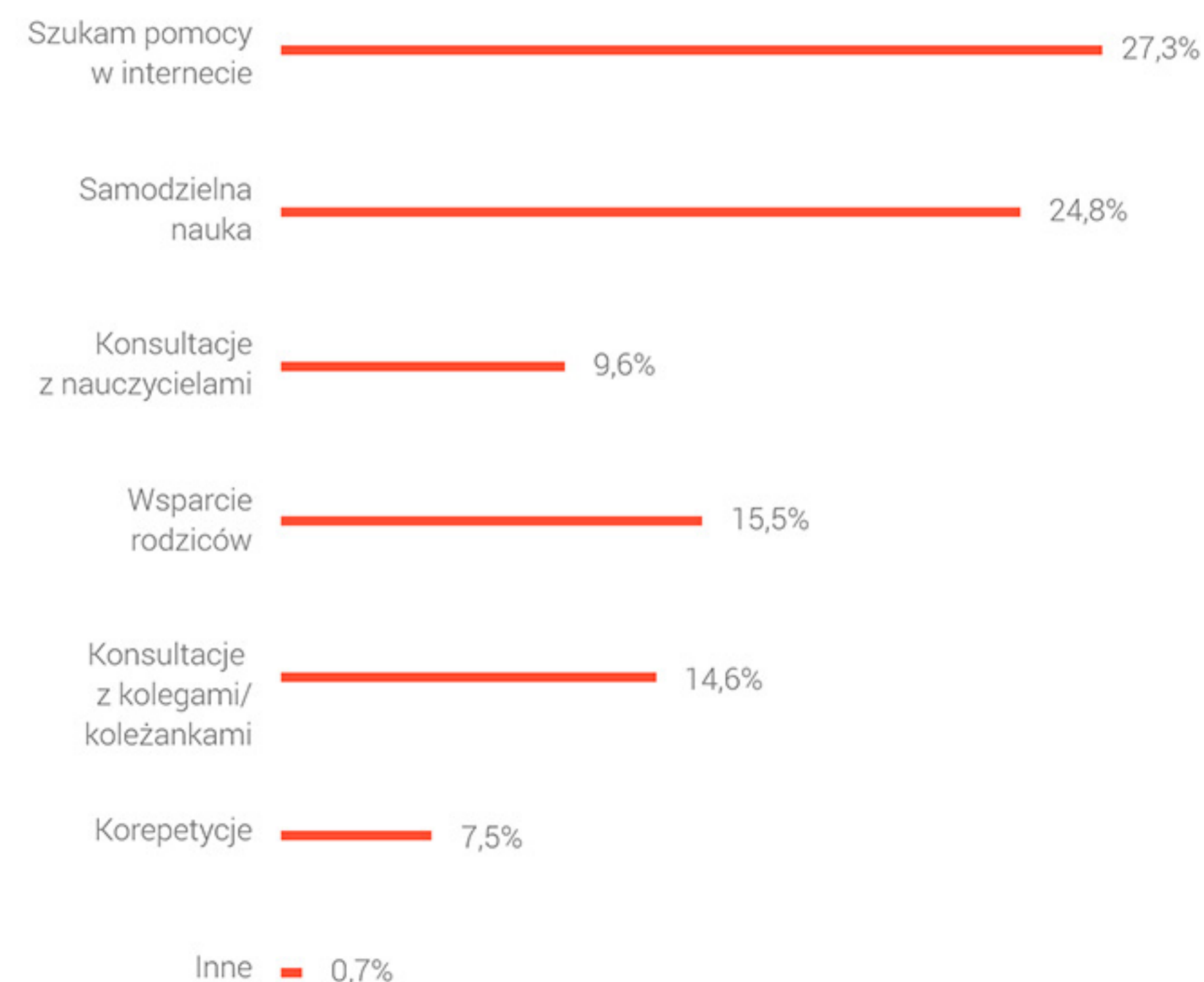
Okazuje się, że 40,4% uczniów miało tylko krótkie lekcje online, a pozostały materiał musiał być przerobiony i przećwiczony samodzielnie. Prawie 35% badanych miało prowadzone zajęcia w pełnowymiarowym czasie i zadawane prace domowe.

Czyli system bardzo zbliżony do szkoły stacjonarnej. **Niestety prawie ¼ uczniów nie miała możliwości omówienia wątpliwości czy przerobienia materiału podczas spotkania z nauczycielem w sieci. Ci uczniowie otrzymywali w formie mailowej tematy, zadania i ćwiczenia do samodzielnego przerobienia i opanowania.**

FORMY POMOCY W NAUCE

W przypadku, gdy dostępność godzin lekcyjnych jest ograniczona, a nauczyciel nie ma możliwości prowadzenia większej liczby godzin zajęć, uczniowie musieli radzić sobie sami. Większość z nich poszukiwała się Internetem i tam próbowała znaleźć odpowiedzi na nurtujące pytania. Do tej metody poszerzania wiedzy przyznaje się aż 27,3% badanych. Nieco mniejsza liczba, bo 24,8% to uczniowie, którzy wytrwale zdobywali wiedzę samodzielnie i nie posługiwali się dodatkowymi pomocami naukowymi poza standardową książką, zeszytem i ćwiczeniami. Po zbadaniu zależności okazuje się, że większość uczniów, która zaznaczyła odpowiedź z samodzielną nauką, to uczniowie, którzy mieli pełnowymiarowe zajęcia online prowadzone przez nauczycieli przedmiotowych. W razie większych kłopotów z nauką 15,5% uczniów decydowało się na pomoc rodziców. Z tej formy wsparcia korzystali głównie młodsi uczniowie szkół podstawowych, ale nie tylko. Niewielu mniej uczniów, bo 14,6% wolało zamiast rodziców, wybrać konsultacje z kolegą lub koleżanką. W związku z tym, że w niektórych szkołach możliwe były dodatkowe konsultacje z nauczycielami czy opcja zadawania pytań podczas e-lekcji, 9,6% szukało wsparcia i pomocy u swojego nauczyciela. 7,5% badanych korzystało z pomocy korepetytorów.

Sytuacja w edukacji z perspektywy **ucznia**

RODZAJE NARZĘDZI WYKORZYSTYWANE DO NAUKI ONLINE

Najczęściej wykorzystywaną platformą do nauki był MsTeams od Microsoft. Z tego narzędzia korzystało 22,5% ankietowanych uczniów. Niewiele mniejszą popularnością cieszył się serwis Librus (wykorzystywany przez 19% osób) oraz Zoom (17,3%). Około 11% respondentów korzystało z Google Classroom, a 10% z połączeń na Skype podczas lekcji. Co dziesiąta osoba używała podczas zdalnych lekcji komunikatora Discord – szczególnie popularnego wśród uczniów do komunikacji prywatnej czy podczas grania online.

Jedynie 37,2% uczniów oceniło pozytywnie realizowane lekcje online. Nauczyciele w sposób dostatecznie jasny tłumaczyli nowy materiał. Ponad 60% ankietowanych przyznaje jednak, że pedagodzy nie odnajdowali się w wirtualnym świecie, a na rzetelne wytłumaczenie zagadnień zwyczajnie zabrakło czasu.

Tak słaba ocena może wynikać z faktu, że w większości szkół zajęcia nie były prowadzone w pełnym wymiarze godzinowym, a obowiązek przerobienia podstawy programowej spadł tylko i wyłącznie na ucznia. W części placówek, gdzie nie prowadzono e-lekcji, dzieci i młodzież otrzymywała jedynie wytyczne, z których działów książki należy przeczytać temat i jakie zrobić ćwiczenia. Nic więc dziwnego, że ankietowani, zapytani o ilość prac domowych zadawanych po przejściu na edukację zdalną, zgodnie twierdzą, że jest ich znacznie więcej. Jedynie 10,8% zgłosiło, że aktualnie ma zadawanych mniej zadań domowych.

Trudno jednoznacznie ocenić, czy faktycznie wielkość ta tak znacznie uległa powiększeniu. Należy pamiętać, że znaczną partię materiału uczniowie musieli przeczytać samodzielnie, aby móc wykonać zadane ćwiczenia. Jednak same lekcje online czasowo trwały krócej, niż zajęcia tradycyjne w szkołach. Dlatego ciężko porównać realnie spędzony czas na nauce przez ucznia po zamknięciu szkół, do czasu sprzed zmiany. Niektórym uczniom mogło się wydawać, że pracy jest więcej, ponieważ notatkę z lekcji i część ćwiczeń, które normalnie napisaliby w klasie, musieli zredagować w domu. Nie zmienia to jednak faktu, że ponad połowa uczniów odpowiedziała, że nie ma czasu na pełne opanowanie materiału ze wszystkich przedmiotów.

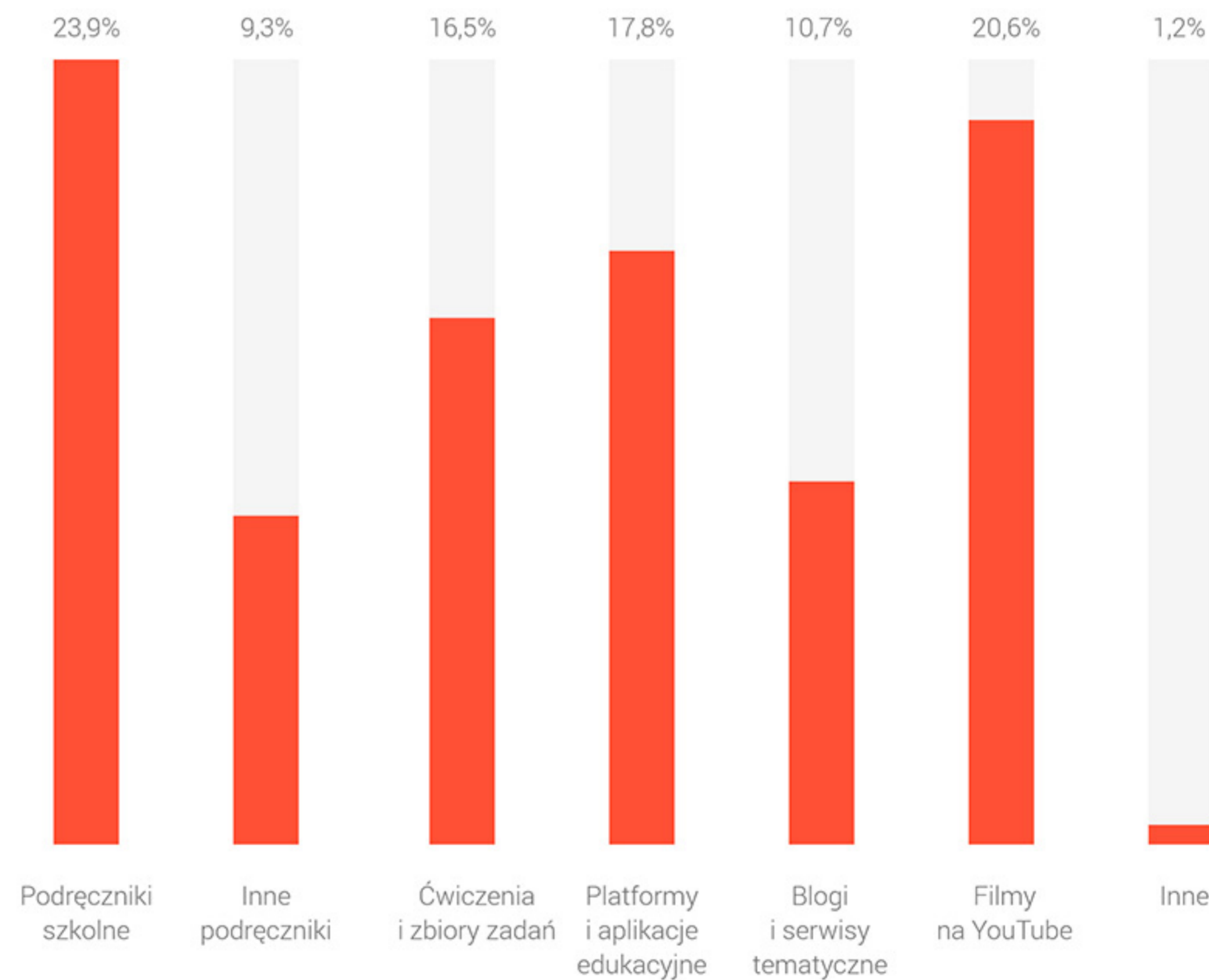
CZY NAUCZYCIELE W SPOSÓB DOSTATECZNY TŁUMACZĄ PRZERABIANE TEMATY?

MATERIAŁY WYKORZYSTYWANE DO NAUKI

Według ankietowanych, nauczyciele najczęściej wykorzystywali do nauki materiały z książek lub ćwiczenia ze zbiorów zadań. Taką formę poznawania nowych treści wskazało 40% badanych. 18% nauczycieli starało się przygotować własne ćwiczenia do nauki, a 15,4% przysyłało autorskie prezentacje multimedialne w celu ułatwienia zrozumienia tematu. Z pomocą w wytłumaczeniu niektórych rzeczy przyszedł również YouTube, który wykorzystywało 16,7% pedagogów. Nieco ponad połowa uczniów oceniła, że polecane przez nauczycieli materiały online do utrwalenia materiału szkolnego były ciekawe i przydatne. Sami zaś uczniowie najczęściej korzystali z książek i ćwiczeń (23,9%) oraz filmów na YouTube (20,6%).

Dla 17,8% ankietowanych pomocne w przyswajaniu wiedzy okazały się platformy i aplikacje edukacyjne.

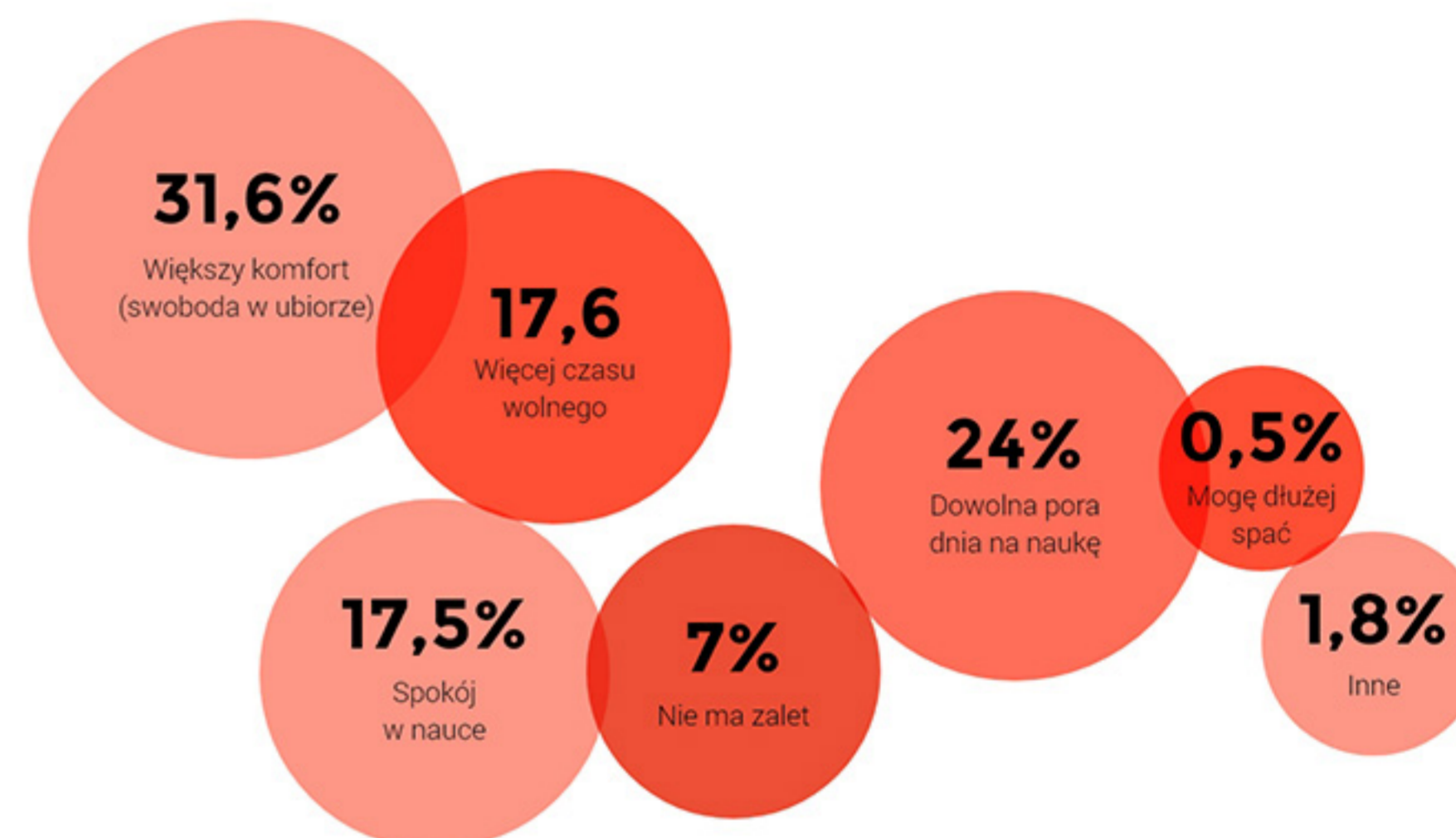

Sytuacja w edukacji z perspektywy **ucznia**

WADY I ZALETY NAUKI ONLINE

Mimo natłoku zajęć i obowiązków szkolnych, a także narzucenia różnych rozwiązań i metod przesyłania gotowych prac domowych, 60% uczniów znalazło czas na rozwijanie swoich pasji i korzystało z zajęć dodatkowych. Co trzeci uczeń określa zajęcia online jako bardziej komfortowe od zajęć szkolnych, szczególnie pod względem braku konieczności odpowiedniego ubioru. **¼ pytaných jako pozytyw wskazuje dowolny czas w ciągu dnia, jaki mogą przeznaczyć na naukę, a 17,5% ankietowanych ceni ciszę i spokój podczas edukacji.** Nie oznacza to jednak, że nauka zdalna to same zalety. Uczniowie przede wszystkim narzekali na brak możliwości spotykania się z kolegami i koleżankami z klasy. Kontaktów rówieśniczych brakowało co trzeciej osobie. Zbyt duża ilość prac domowych to problem dla 26,2% dzieci i młodzieży. Co ciekawe, aż 18% szkolniaków tęskni za kontrolą nauczycielską podczas nauki. **Pełna swoboda w domu, brak wymuszonej szkolnej dyscypliny i harmonogramu dnia to ogromne wyzwanie. Przy edukacji zdalnej uczeń bierze na siebie pełną odpowiedzialność za samodyscyplinę.**

ZALETY NAUKI W DOMU

WADY NAUKI W DOMU

www.e-korepetycje.net

Pytania dot. ankiety można kierować na adres:
admin@e-korepetycje.net lub pod nr tel. 531 851 861

Redakcja: Magdalena Procyszyn-Florczyk, Marcin Wójcik
Skład i projekt graficzny: Aleksander Sobczak Kreatika Studio